

Jaka Čop: V POSLEDNJI LUČI DNEVA

**Za 27. april - praznik
ustanovitve Osvobodilne fronte,**

**1. maj -
mednarodni praznik dela in**

**9. maj -
praznik zmage nad fašizmom**

*čestitamo
vsem aktivnim in upokojenim delavcem
delovne organizacije in njihovim svojcem z željo,
da bi tudi v bodoče dosegali čim več delovnih
uspehov, ki so temelj našega nadaljnjega
razvoja kot vsestranskega materialnega in kulturnega
napredka ter poglobljanja socialističnih
samoupravnih odnosov. Želimo vam, da bi
praznike preživeli čim lepše!*

Druženopolitične organizacije, samoupravni in poslovni organi delovne organizacije NOVOTEKS

Čvrsto po njegovi poti

4. maja 1980 je ob 15,05 uri prenehalo biti junaško srce maršala Tita

Leto dni je od tega, ko smo se z neizmerno žalostjo v srcu in solzami v očeh poslovili od nam najdražjega občana, borca, učitelja in voditelja socialistične samoupravne in neuvrščene Jugoslavije Josipa Broza Tita.

Umrli je človek, ki je s svojim pravičnim doslednim in nekompromisnim bojem za svobodo in enakopravnost zadolžil ves svet. Zato je Tito spoštovan od vseh ljudi kar so dokazali in dokazujejo stotisoči, ki se na Dedinju nemo in z žalostjo in v srcu poklanjajo njegovemu spominu.

Mnogi v tujini so v času Titovega poslednjega boja na Kliničnem centru v Ljubljani spraševali kaj bo, ko Tita ne bo?

Za nas tega vprašanja ni bilo, ker smo vedeli, da po Titu bo Tito. Kajti Tito nas ni le naučil osvajati revolucionarne pridobitve, naučil nas je tudi, kako

naj jih varujemo, kako naj jih bogatimo.

Danes živimo v času težke gospodarske krize, v nemirnem svetu kjer občasno nastajajo vojna žarišča vendar mi hodimo čvrsto po Titovi poti naprej.

Vsemu svetu smo dokazali in dokazujemo, da smo to kar smo hoteli biti — svobodna Titova socialistična, samoupravna in neuvrščena proletarska država, trdna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti Jugoslavije.

Tito nam je dal moč v času narodnoosvobodilnega boja, v času izgradnje, uvajanja samoupravljanja in ob opredelitvi za politiko neuvrščeniosti. Tito nam daje moč tudi danes, da vztrajamo naprej. Za to hodimo čvrsto po njegovi poti.

Za vse, kar imamo, smo Titu hvaležni, zato bo Tito v naših srcih živel večno.

Tita bomo imeli še naprej radi...

Po žalni slovesnosti v lanskem maju smo obiskali malčke v Novoteksovem otroškem vrtcu in jih spraševali o Titu. Misli otrok naših delavcev objavljamo danes, ob obletnici smrti tovariša Tita.

Uroš: „Tito je bil oče naše Jugoslavije.“

Maja: „Tito se je bori za našo svobodo.“

Andrej: „Tita ne bomo videli nikoli več...“

Karmen: „Tita se bomo vedno spominjali.“

Uroš: „Mi smo še njegovi!“

Sebastjan: „Tito je imel rad otroke in otroci imamo radi Tita.“

Dejan: „Tito je naš!“

Bojan: „Tito je bil v bolnici, bil je hudo bolan.“

Sašo: „Tito je bil naš človek,

skrbel je za mir pri nas in v svetu.“

Iztok: „Tita bomo imeli še naprej radi.“

Mojca: „Žalostni smo, ker je umrl Tito.“

Alenka: „S smrtjo tovariša Tita, smo izgubili dobrega predsednika, ki nas je ljubil.“

Boštjan: „Takega Tita ne bo več.“

Hermina: „Otroci in odrasli jočemo ob smrti Tita.“

Sebastjan: „Ob smrti Tita visijo zastave, ki so spuščene na pol droga.“

Nenad: „Tita smo izgubili in ga ne bomo imeli več.“

Tomaž: „Umrli je naš velik predsednik!“

Iz knjige žalosti v DO Novoteks

Štiridesetletnica Osvobodilne fronte

27. aprila 1941: ustanovitev Osvobodilne fronte

Narodnoosvobodilna vstaja slovenskega naroda in drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti pomeni v zgodovini nedvomno pomemben mejnik.

Pomeni tudi začetek boja, ne samo proti okupatorju, ki je razkosal ozemlje države in zasuznjenim jugoslovanskim narodom in narodnostim namenil uničenje, narodno smrt, temveč pomeni vstaja tudi začetek ljudske revolucije, ki je zaradi svojega značaja postala socialistična. Jugoslovanski narodi in narodnosti so na poziv edine družbene in politične sile — Komunistične partije Jugoslavije, ki je katastrofa okupacije ni

presenetila in je ostala edina trdna, začeli oborožen boj za obstoj in tudi za boljši jutri.

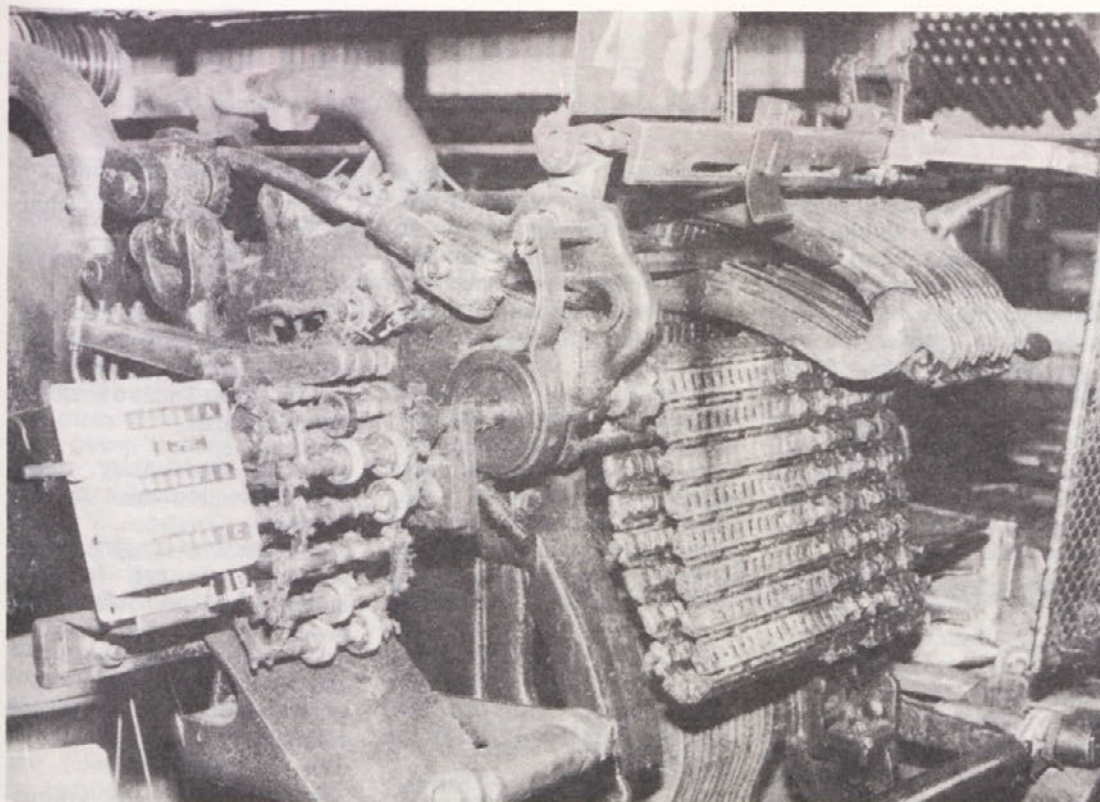
27. aprila 1941 je bila v stanovanju Josipa Vidmarja v Ljubljani ustanovljena Proti-imperialistična fronta (kasnejša Osvobodilna fronta). Na ustanovnem sestaku so bili: Boris Kidrič, dr. Aleš Bebler in Boris Zihelr za KPS, Tone Fajfar kot zastopnik krščanskih socialistov, Jože Rus kot zastopnik demokratičnega krila Sokolov ter Jože Vidmar, dr. Franc Šturm in dr. Ferdo Kozak kot zastopnik slovenskih kulturnih delavcev.

Slovenski narod, zavedajoč se svoje usode, se je strnil in dvignil v Osvobodilni fronti v boju za svobodo in nacionalno samobitnost z geslom, naj se staro ne povrne več. Prva

Osvobodilna fronta, ustanovljena pred štiridesetimi leti, pomeni organizacijsko obliko, ki si jo je izbral slovenski narod v tem boju. Boris Kidrič je OF upravičeno imenoval „država v državi“, kajti združevala je predvsem „državljanse“, ljudstvo, ki se je odločilo, da si bo izborilo svobodno življenje v lastni državi.

Znak OF na transformatorski postaji v Trnovem (15. maja 1942). Okupator je kmalu spoznal: OF je „država v državi“.

Listovka na klasičnem tkalskem stroju.

Tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije je pred vratmi

Še dobra dva meseca nas ločita od časa, ko se bo 16., 17. in 18. junija odvijal tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije v Beogradu. Pobudo za sklic III. kongresa je dal tovariš Tito v svoji zadnji novoletni poslanici, ko je dejal, da sta se prvi in drugi kongres odvijala v času, ko so se pojavili prvi resni zastoji v razvoju samoupravljanja in so se pojavili družbenopolitični problemi. Takrat smo iz načina njihovega reševanja iskali poti za nadaljnji razvoj samoupravljanja. Ravno tu je bilo težišče predhodnih kongresov. Tako smo, na primer, iz rezultatov II. kongresa dobili ustavne amandmaje, ali kakor smo jih imenovali, „delovske amandmaje“, zatem je prišla nova ustava in zakon o združenem delu, s čimer so dani temelji za nadaljnji razvoj družbenoekonomskega in političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

V izvajanju določenih opredelitev smo dosegli pomembne rezultate. Vzpostavili smo delegatski sistem in dobili možnosti, da delavci odločamo o pogojih in rezultatih svojega dela in da vzpostavljajo in razvijajo nove, bolj kakovostne družbenoekonomske odnose.

Nove odnose uresničujemo tudi na mnogih področjih družbene reprodukcije. Z ustanavljanjem in združevanjem organizacije združenega dela na podlagi medsebojne dohodkovne odvisnosti gradimo sistem združenega dela. Iščemo ustrezne rešitve, da bi delavci še bolj obvladovali dohodek. Pri tem se še ne najdemo najbolje, precej je še kolebanja in odporov, k temu pa prispevajo gospodarske težave. Boj za uresničitev bistva samoupravnih odnosov je še pred nami.

Hitreje in doslednje do sporazumov in dogovorov!

Da bi odpravili napake in slabosti na vseh ravneh, v ekonomski politiki in v praksi, se moramo hitreje in doslednje sporazumevati in dogovarjati.

Gospodarske stabilizacije niso enako odgovorno sprejeli vsi subjekti v družbi. To otežuje uresničevanje politike gospodarske stabilizacije in zastruje nasprotja v materialnem in celotnem razvoju. Zato še naprej trošimo več kot ustvarjamo, namesto da bi si prizadevali za dvig delovne storilnosti in bolje izkoristili druge kakovostne dejavnosti gospodarjenja. Zaradi kritične ocene in reševanja teh problemov je nujno treba v vseh okoljih in na vseh ravneh iskati vzroke takšnemu stanju. Hkrati je treba podati in uveljaviti tiste

pozitivne izkušnje v uresničevanju gospodarske stabilizacije, ki se kažejo v rasti delovne storilnosti, učinkovitejšem poslovanju in izkoriščanju notranjih rezerv, odgovornejšem odnosu do dela in sredstev za delo.

Priprave na potek III. kongresa samoupravljalcev ter iskane odgovore na mnoga vprašanja iz sprotne in razvojne politike, so hkrati najboljši prispevek delavskega razreda in delovnih ljudi prihodnjim kongresom zveze sindikatov.

Namen III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije je, da udeleženci:

- vsestransko pretehtajo, uveljavijo in izmenjajo pozitivne izkušnje, rešitve in dosežke v razvoju socialističnih samoupravnih odnosov in družbenoekonomskem razvoju ter na teh temeljih spodbujajo ustvarjalnost delavskega razreda in bolj organizirano delovanje subjektivnih sil pri iskanju učinkovitejših rešitev za hitrejše uresničevanje sistema in gospodarski razvoj;

- kritično razčlenijo in ocenijo probleme, težave in vzroke zaostajanja pri uresničevanju sistema ter aktualna vprašanja družbenoekonomskega razvoja, da bo vsak v svojem okolju in širše v družbi našel odgovore na ta vprašanja;

- razčlenijo način in vsebino dela obstoječih samoupravnih

ustanov, delegatskega sistema in dela njegovih orgnov ter odgovornost za sprejemanje in izvajanje samoupravnih in družbenih določitev na vseh ravneh;

- razčlenijo delovanje mehanizma in ukrepov družbenoekonomskega in političnega sistema in zahtevajo njihovo dopolnjevanje, tam kjer so se pokazali neučinkovitosti, pa njihovo zamenjavo;

- kritično ocenijo uresničevanje svoje vloge, pravic, obveznosti in odgovornosti v samoupravljanju in družbenoekonomskem razvoju.

K tem usmeritvam je treba pritegniti ves delavski razred in vse subjektivne sile družbe, znanstvenike in druge kreativne kadre, da bi v dejavni akciji, ustvarjalni in demokratični razpravi in izmenjavi mnenj določili smeri nadaljnje akcije.

Tako postavljeni cilji III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije ter družbenoekonomski in politični trenutek, v

katerem bo kongres, opredeljuje temeljno temo.

Združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbenoekonomski razvoj

V zastavljeni temi imajo težišče naslednja vprašanja: pridobivanje in delitev dohodka, samoupravno povezovanje in združevanje na podlagi dohodka in združeni delavci v delegatskem sistemu. Ta vprašanja so med seboj povezana, tvorijo celoto in so bistvenega pomena za razvoj samoupravljanja ter uresničevanja gospodarske stabilizacije in dolgoročnega razvoja.

V SR Sloveniji bomo za III. kongres samoupravljalcev izvolili 212 delegatov, od tega 192 delegatov iz združenega dela in samoupravnih skupnosti po ključu 1 delegat na 4000 zaposlenih, 20 delegatov pa izvolijo družbenopolitične organizacije

(Nadaljevanje na 4. str.)

IZOBRAŽEVANJE: tehnologije ni mogoče poenostaviti

TOZD predilnica Metlika ima dolgoletno tradicijo s proizvodnim programom česane volnene preje. Med prvimi v Jugoslaviji je pričela izdelovati preje v mešanici PES-volna. V začetku so bile velike težave z osvojitvijo programa teh prej, vendar je bil z dobro voljo in kvalitetnim in vestnim delom vseh zaposlenih program osvojen, čeprav tehnologija takrat ni najbolj ustrezala. Mnoge, na novo zgrajene predilnice v Jugoslaviji niso imele takega uspeha, zato so se marsikateri predilci-volnarji učili pri nas, da so lahko osvojili podoben program, kot ga imamo v naši TO. Dolga leta smo bili prvi po produktivnosti in kvaliteti preje, vemo pa, da danes nismo več najproduktivnejši, pa čeprav smo še nekje med prvimi. Tudi kvaliteta naše preje je bila dolga leta med najkvalitetnejšimi. Zadnji dve leti pa so nas mnoge predilnice tudi po kvaliteti krepko prehiteli, saj je pri nas kvaliteta občutno padla. Prišli smo že tako daleč, da ne bomo mogli uresničiti vsega predvidenega izvoza.

(Nadaljevanje s 3. str.)
in skupnosti na ravni SR Slovenije.

Status delegata imajo tudi člani zveznega odbora za sklic in pripravo III. kongresa samoupravljavcev Jugoslavije (iz SR Slovenije 10 delegatov). Kongresu bo iz SR Slovenije prisostvovalo tudi 10 gostov – predstavnikov veteranov delavskega gibanja.

Med delegati bo 3/4 delavcev iz neposredne proizvodnje oziroma iz osnovne dejavnosti.

Novomeško občino bo predstavljalo 6 delegatov.

V akcijo za evidentiranje in volitve kandidatov so se vključili sindikati po delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih interesnih skupnostih. Tako smo tudi mi v Novoteksu imeli priložnost, da se seznanimo s potekom priprav, da predložimo svoje kandidate in da na tematski razpravi združeni delavci v delegatskem sistemu ocenimo dosežene rezultate v razvoju samoupravljanja.

Razprava je bila zelo bogata, odprta in samokritična. Dotaknili smo se bistvenih problemov v razvoju samoupravljanja, samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja kot oblike samoupravnega urejanja odnosov in odločanja delavcev, uresničevanje delegatskih odnosov v procesu sporazumevanja in dogovarjanja ter odgovornost za izvrševanje dogovorjenih odločitev.

Ocenili smo, da je po zakonu o združenem delu in naših normativnih aktih ostalo še in še neuresničenih načrtanih nalog, katerih smo se pripravljali lotiti in se jih moramo lotiti z vso resnostjo, tako v predkongresni aktivnosti kakor tudi naprej v boju za uresničevanje ciljev našega družbenoekonomskega sistema in naše socialistične samoupravne skupnosti.

IVAN IVKOVIČ

Zelo pomembno za našo predilnico je, da iz vsakega materiala res izdelamo kvaliteto prejo, ker le na tak način bomo lahko pravočasno stkali tkanine, le-te pa tudi v roku in kvalitetne poslali kupcu. Pri vsaki nekvalitetno izdelani partiji lahko pride do zelo hudih posledic. Zelo veliko naše proizvodnje gre v izvoz, zato je še posebej važno, da kvalitetno in pravočasno dobavimo tkanino kupcu. Le na tak način si bo DO obdržala sloves, saj velja za solidno tovarno v Jugoslaviji in vs svetu. S pravočasnim in kvalitetnim izvozom si bomo lahko zagotovili dovolj deviz, ki jih nujno potrebujemo za nabavo volne, poliestra, barv, kemikalij in rezervnih delov. Če bi imeli kvaliteto takšno, kot smo si jo zastavili s stabilizacijskim programom, bi verjetno bilo problemov veliko manj.

Zakaj delamo slabo?

Vprašajmo se, zakaj delamo slabo in nekvalitetno? Ali nismo več dovolj kadrovsko usposobljeni, ne znamo mogoče več delati, mogoče smo slepi, mogoče preveč poenostavljamo tehnologijo, je mogoče slabša vhodna surovina, barvanje, liziranje, česanje, predpredenje ter čiščenje preje ali pa mi sami?

Pri vsem tem se moramo dobro zamisliti, potegniti črto in pošteno povedati, kaj je pri nas narobe. Poglejmo surovine, barve in druga pomožna sredstva! Včasih takoj ni vedno mogoče dobiti kvalitetnega materiala, kajti pri hitrem intervencijskem uvozu ni več časa za reklamacijo pošiljk. V tem primeru bi morali bolj hitro ukrepati, tako da bi take pošiljke volne predhodno česali. V barvanju je izključena zarjava avtomatika, na liziranju ne nanašamo dovolj antistatičnih sredstev, prevelika temperatura je pri sušenju, zato bo treba misliti o nabavi nove liseze. Mogoče bi z malo dobre volje in ne preveč denarja spremenili tehnologijo pred barvanjem in liziranjem, itd.

Tudi pri nas smo nekatere tehnološke zahteve poenostavljali, izpuščali, imeli za nepomembne. Se nam te malenkosti, ki so del tehnologije danes močno maščujejo? Vsi bomo verjetno morali zopet iz predalov potegniti stare, že preizkušene navade in z novim znanjem in novejšo tehnologijo delati bolj produktivno in kvalitetnejše.

Naše pravilo naj bi bilo: „Vsak stroj je v tehnološkem procesu enakovreden, vestno naj bo vzdrževan, nastavljen in vestno čiščen.“

V TOZD predilnica Metlika smo analizirali stanje in sprejeli program dela in ukrepov za leto 1981, v katerem je velika pozornost dana na dopolnilno izobraževanje vseh zaposlenih v TO in kontroli izvršenega dela. Skupno z izvršnim odborom DITT smo pripravili izobraževanja. Uskladili smo program s TOZD Tkanina in določili odgovorne nosilce in takoj pričeli z uresničevanjem programa.

Najvažnejše teme programa

1. Za izmenovodje in tehničke:

- delo in delovna razmerja ter psihologija vodnjeja,
- organizacija dela v izmeni,
- kontrola nad izvajanjem tehnologije, glavne nastavitve in vpliv le-teh za končno kvaliteto preje ter tkanin.

2. Za vzdrževalce, pom. vzdrževalce, mehanike in električarje:

- nastavitve strojev za posamezne vrste prej ter vpliv le-teh na končno kvaliteto preje,
- vpliv pravilnega vzdrževanja na kvaliteto proizvodov, obratovanje stroja in poraba rezervnih delov,
- varstvo pri delu.

3. Za predelavce, kontrolorje, manipulante in skladiščnike:

- najpogostejše napake, ki vplivajo na slabo kvaliteto.

4. Za posluževalce strojev:
– najpogostejše napake pri posluževanju stroja in vpliv na končno kvaliteto preje.

Izobraževanje bomo sprejeli v prvi polovici aprila izven delovnega časa.

V programu izobraževanja smo tudi določili, da bodo šli vsi na novo sprejeti delavci, ki naj bi postali člani naše TO, skozi priučitveno-izobraževalni program, za katerega bo skrbela določena oseba.

Namen in cilj dodatnega izobraževanja vseh zaposlenih v TO je v tem, da se spomnimo na znane in pravilne tehnološke nastavitve in rešitve, na napake in na pravilnost nastavljanja strojev in pravilne uporabe strojev, odstranjevanje napak in vpliv napak na končno kvaliteto tkanine.

Na izobraževanju se je pokazalo, da večina delavcev pozitivno sprejema naš skupni problem kvalitete in svoje delo že opravlja tako kot smo se dogovorili. Le tako delo nas bo pripeljalo do boljše kvalitete predpreje, preje, tkanin, do več deviznih dinarjev in manj živčnosti, tako pa bomo prihranili tudi pri surovinah, pri rezervnih delih in tako bo več denarja v „kuverti“, kar je končna želja in naloga nas vseh, ki delamo v TO predilnica Metlika.

Nosilci izobraževalnega programa TO Predilnica

Vtovarjanje blaga v kontejner za izvoz v Združene države Amerike

Ali so rešitev le nadure?

Kaj, ali so spet potrebne nadure? Kdaj se bo to nehalo? Mar bi kupili še kakšen stroj, pa tega bi ne bilo treba. Take in podobne besede slišimo vsakič, ko je treba delati nadure. Res je, da v naši TO naredimo vsak mesec precejšnje število nadur in da le-te močno obremenjujejo naše delavce, toda res je tudi to, da si take reči velikokrat sami „prigospodarimo“.

Čeprav nas bodo nadure še naprej teple (ali bomo tolkli nadure?) menim, da le-te vendar lahko bistveno zmanjšamo. Da bi to dosegli, moramo samokritično pretehtati kako in kolik med rednim delovnim časom naredimo.

Vsi vemo, da traja delovni čas osem ur in da imamo med tem časom polurni odmor za malico. Razen tega si privoščimo vsaj eno kavo, cigareto, klepet s sodelavci, odhod do trgovine, banke, k čevljarju. Nekateri se vneto ukvarjamo z družbenopolitičnim delom, včasih je treba kaj „pošušmariti“, zapustiti delo zaradi bolnega otroka, se oglasiti na sodišču, po potrebi stopiti na trg in še marsikaj nas sili, da zapustimo delovno mesto, kajti delo bo počakalo in ga bo vedno dosti. V tem prispevku vendar nimam namena kritizirati in razpravljati o tem, kar že vsi vemo, temveč želim opozoriti na nekatere zadeve, ki jih ponekod imenujejo notranje rezerve. Naj se malce zadržim na relaciji delavec – stroj. Primer: Autoconer, križno previjalni stroj za križno previjanje in čiščenje preje v pripravi, ima določeno hitrost, določeno število vreten in določene ostale elemente, s pomočjo katerih z matematičnim potekom lahko izračunamo kaj in koliko preje v osmih urah očistimo. Torej zmogljivost stroja nam je znana in na podlagi tega planiramo našo proizvodnjo. Torej, od nas samih je odvisno, kako bomo izkoristili ta stroj in iz njega izveliki največ.

O kvaliteti materiala sedaj ne bi govoril, ker so za to določeni drugi parametri oziroma pri slabši kakovosti preje je tudi norma manjša. Dasiravno je tako, velikokrat ne izkoristimo te možnosti in naredimo precej manj kot bi sicer lahko. Zakaj? Verjetno zato, ker se pri stroju nismo vedno obnašali tako kot je treba.

Da bi vedno izkoristili možnosti, katere nam določen stroj nudi, je potrebno:

– pravočasno prihajanje na delo (vsaj 5 min. pred začetkom),

– prekontrolirati material, ki se nahaja pri stroju,

– ne brez večjih potreb zapuščati delovno mesto,

– o morebitnih okvarah takoj obvestiti za to zadolženega vzdrževalca,

– sodelavca, ki dela v naslednji izmeni počakati pri stroju in ga seznaniti z vsem, kar je po-

trebno za nemoten potek dela, – pospraviti in očistiti delovno mesto ob koncu izmene zaradi boljšega počutja sodelavca, ki dela v naslednji izmeni – de-

lovno mesto mora biti iz varnostnih razlogov nenehno urejeno.

To so le nekatera navodila, katerih se starejši delavci še vedno držijo in tako ravnajo. Na žalost pa se nekateri mlajši delavci tega ne držijo, čeprav bodo svoje vedenje morali prej ali slej spremeniti.

Omenil sem odnos delavcev – stroj, vendar mislim, da bi podobni odnosi morali biti tudi med ostalimi, ki niso direktno vezani na stroj. To so predvsem vzdrževalci, izmenovodje in

Čemu nezadovoljstvo med šivalkami?

Ozko grlo, ki se je pojavljalo zadnje čase v TOZD TKANI-NA, je oddelek šivalnice.

Vse slabša kvaliteta vhodnih surovin, napake v predilnicah in v pripravi, vse to je vplivalo na nabiranje „kupa“ v tkalnici. Kritična meja je bila lani v novembru, ko se je nabralo v tkalnici kakih 2500 komadov ali 140000 metrov surovega blaga, ki je bil že več ali manj prodan. V tem času so se začeli razno razni ukrepi, da bi za vsako cenno zalogo surovega blaga v tkalnici zmanjšali. Tako je bil uveden 10-urni delavnik, delale pa so tudi delavke, ki so bile včasih zaposlene na šivanju tkanin.

Moram priznati, da je bilo v te ukrepe vložena precej truda, še zlasti s strani šivalk, ki so po svojih močeh izvrševale dolžnost. Tudi delo „bivših šivalk“ ni zanemarljivo, saj so tudi te zelo veliko naredile 50.000 metrov surovega blaga).

Vsi ti ukrepi so torej imeli, lahko rečemo, pozitiven rezultat, saj je v tkalnici zaloga manjša za približno 1.500 izdelkov. V veliki meri pa je ta zaloga odvisna od kvalitete dela na predhodnih fazah v TOZD. Predvsem je tu mišljena kvaliteta obeh opredilnic, ki je, lahko trdim, tudi merilo za količino izšitih komadov v šivalnici

ostali. Ni v redu, da včasih predajemo „raport“ pri vratarju ali v garderobi, namesto na delovnem mestu. Če bi ravnali drugače, bi verjetno odpadla marsikatera nadura in bi bilo manj pripomb.

Na koncu naj omenim, da verjetno imajo tudi ostale „višje“ strukture na svojem področju kakšne notranje rezerve in najbrž v tej smeri tudi razmišljajo. Ne zaradi tega prispevka, temveč zaradi ekonomskih odnosov, ki se v naši družbi izvajajo, ter zaradi položaja, v katerem se TO in DO kot celota nahaja.

IVAN ŠPEHAR

(tkalskih napak se skoraj ne popravlja). Na račun kvalitete bi rekel še to, da še vedno ni takšna, kot bi lahko bila. Še vedno se pojavljajo isti problemi kot so: debela mesta v preji, slabo čišena preja, tuja vlakna, še zlasti pri REPCO preji itd. Zaradi takih napak posamezne izdelke šivamo tudi po 20 ur, kar pa je vse preveč! Mislim, da bi z bolj pazljivim in vestnejšim delom odstotek slabe kvalitete lahko zmanjšali. Manjši odstotek slabe kvalitete pa bi gotovo pripomogel k temu, da bi lahko v krajšem času očistili napake predilnici, lahko pa bi popravili še marsikatero tkalsko napako, ki jih tudi ni tako malo. Torej vse svoje rezerve bi morali upreti v to, da bi kvaliteto preje držali na nekoliko višjem nivoju kot je sicer.

V zadnjem času (februar, marec), ko delamo lažje izdelke, se pojavlja problem drugega šivanja, ker ga je številčno mnogo več kakor pa ga je bilo jeseni. Tu gre predvsem za izvozne artikle, ki pa so povrh vsega zelo občutljivi. Pri takih artiklih se nemalokrat pojavljajo debela mesta v preji, ki se v blagu zelo hitro opazijo, za popravilo tega pa je potrebno veliko dragocenega časa, ki bi ga lahko porabili marsikje drugod.

Vsi ti problemi skupaj pa pomenijo, da ni čudno, da je do vsega tega prišlo, da narašča nezadovoljstvo med šivalkami, da Novoteks kot proizvajalec tkanin ni soliden pri dobavi, da skupna kvaliteta še vedno ni taka kot bi lahko bila, da bo še vedno potrebno narediti marsikatero naduro, ki bi je sicer ne bi bilo treba itd. Vsi mi pa si želimo, da bi čimveč prodali, čimveč naredili, marsikateri pa se ob planu svojega obrata ne ozre na marsikatero kvaliteto malenkost, ki bi se v kasnejših fazah obdelave še kako obrestovala.

JANEZ JERMAN

POJASNILO

k določbam 93. člena pravilnikov o delovnih razmerjih TO in DSSS

V pravilnikih o delovnih razmerjih temeljnih organizacij in delovne skupnosti je pod točkami 4., 5. in 6. v 1. odst. 93. člena določeno, da delavcem ob smrti sorodnikov pripada pravica do določenega števila dni odsotnosti z dela zaradi osebnih okoliščin s pravico do nadomestila osebnega dohodka. V zvezi s tem, kdo je sorodnik in v katerem kolenu, se pojavljajo nejasnosti, zato ponovno objavljamo:

– Ob smrti zakonca in sorodnika v krvnem sorodstvu ali svaštvu I. kolena pripada delavcu pravica do 3 dni odsotnosti z dela.

V krvnem sorodstvu v I. kolenu so otroci in starši delavca, v svaštvu v I. kolenu pa starši delavčevega zakonca.

– Ob smrti sorodnika v krvnem sorodstvu ali svaštvu II. kolena pripada delavcu pravica do 2 dni odsotnosti z dela.

V krvnem sorodstvu II. kolena so bratje in sestra ter stari starši in vnuki (nje) delavca, v svaštvu II. kolena pa bratje in sestre ter stari starši delavčevega zakonca.

– Ob smrti sorodnika v krvnem sorodstvu III. in IV. kolena pripada delavcu pravica do 1 dne odsotnosti z dela.

V krvnem sorodstvu III. kolena so nečaki(nje) ter strici in tete delavca, v krvnem sorodstvu IV. kolena pa so bratrance in sestrične delavca.

Učinkovito varčevanje z energijo

Milan Jakše v boju za odpravo koni v diagramu porabe električne energije

Že dalj časa v Novoteksu ne poznamo skokovitega porasta porabe električnega toka v takozvanih konicah, ki povzročajo dobaviteljem električne energije velike, pogosto tudi nepremostljive težave. Hvala za to gre Milanu, elektroenergetiku in znanemu družbenopolitičnemu delavcu Novoteksa.

Da bi se nekoliko bolje seznanili z njegovim prispevkom v času velikih naporov celotne naše družbe za uspešno gospodarjenje in racionalno porbo sredstev, skratka štednjo na vsakem koraku, smo zaprosili našega sodelavca Milana, da nam odgovori na nekaj vprašanj. Jakše nam je na postavljena vprašanja takoj odgovarjal; vidi se, da je v stroki doma in da se s to problematiko stalno seznanja in uveljavlja.

S prvim vprašanjem smo želeli tovariša Milana predstaviti vsem delavcem Novoteksa, z naslednjimi vprašanji pa osvetliti njegov prispevek za zmanjšanje stroškov poslovanja in za stabilizacijo gospodarstva.

— Tovariš Milan, čeravno še mlad, že dolga leta združuje delo v naši delovni organizaciji. Poznamo te kot vestnega strokovnjaka in družbenopolitičnega delavca. Povej nam, kdaj si začel delati v Novoteksu in kakšna je bila tvoja strokovna rast?

— V Novoteksu sem zaposlen od leta 1960. Začel sem kot učenec elektro stroke v gospo-

darstvu. Po konačnem poklicnem usposabljanju nisem bil zadovoljen s pridruženim znanjem, zato sem se, ko sem dosegel pogoje, vpisal in ob večerih obiskoval oddelek Delovodske šole, ki je bila organizirana pri Zavodu za izobraževanje in produktivnost kadrov v Novem mestu. Delovodsko šolo sem uspešno končal leta 1975. Pri svojem nadaljnjem delu sem prišel do spoznanja, da mi je tudi to znanje pri opravljanju svojih zadolžitve premalo. Vse zahtevnejši stroji, opremljeni z elektronskimi napravami, in hiter razvoj elektrotehnike na vseh področjih, zahtevajo vse več. Študij ob delu mi ni delal preglavic. Želja po večjem znanju je bila tako močna, da sem se vpisal na fakulteto za elektrotehniko v Ljubljani, kjer pravkar končujem študij na I. stopnji.

— Kaj te je vodilo v akciji za zmanjšanje porabe energije v času konic, a da pri temu ne bi trpela proizvodnja?

— Pogosto sem kot strokovnjak in družbeno angažiran delavec v Novoteksu prisoten na raznih sestankih, na katerih se obravnava gospodarjenje naše delovne organizacije. Sodeloval sem tudi pri sestavljanju stabilizacijskega načrta. Sklenili smo, da bomo na vseh področjih dela zmanjševali stroške poslovanja in ker je velika postavka v kalkulaciji naših izdelkov energija, sem razmišljal, kako ta strošek zmanjšati. Neiz-

podbitno je, da je najcenejša električna energija, energija, ki jo trošimo enakomerno. Pri nas pa tudi drugod na to nismo dovolj pazili. Bili so trenutki, ko je poraba skokovito porasla in nam izbila konico v diagramu porabe električnega toka — ta porabljen tok pa se plačuje po izredno visoki tarifi. Pa tudi to, čeravno tudi ceno ni zanemariti, ni najhuje. Če se več takih konic pojavi v omrežju hkrati, lahko pride do izpada električne energije, torej zastoja v proizvodnji, s tem pa nastajajo še dodatni stroški. Pri vsakomesečnem podpisovanju računov za porabljeno energijo sem zasledil, da se večji del zneska za tok porabi za plačevanje konic in to negospodarno ravnanje sem želel odpraviti.

— Tovariš Milan, kako in kaj si ukrenil, da se je poraba električne energije trošila enakomerno?

— Na hitro spremembo porabe električne energije ne more vplivati človek. To dejstvo me je napeljalo na razmišljanje o napravi, ki bi samodejno spremljala porabo toka ter v trenutku ukrepala in tako preprečila nastajanje konic. S tako napravo bi dosegli enakomerenjšo porabo električne energije, s tem pa tudi precejšen prihranek.

Ker stalno spremljam strokovno literaturo, sem se seznanil z možnostjo nabave take naprave — izdelujejo jo v inštitutu Jože Štefan v Ljubljani. Takoj smo se povezali s strokovnjaki inštituta in napravili prve meritve, ki so nam pokazale upravičenost nabave MODELARNEGA MIKROPROC ESORJA.

S popolnim zaupanjem in razumevanjem sodelavcev ter organov upravljanja je prišlo do nabave in montaže naprave, ki nam danes pomaga pri urejanju odvzema električne energije.

— Danes je MODELARNI MIKROPROC ESORJ v naši delovni organizaciji že v uporabi. Verjetno nam že lahko poveš, kaj smo z montažo te naprave dosegli?

— Mikroprocesor je priključen od 1. II. 1981. Nabava mirko računalniške enote nam trenutno prinaša od 50.000 pa do 180.000 dinarjev prihranka na mesec, na kar vpliva vrsta dejavnikov pri obračunu konzuma. Upravičenost nabave pa potrjuje tudi nenehno dražja električna energija, kateri smo priča tudi mi vsi v domačih gospodinjstvih. Prihranki pa bodo ne-

dvomno še večji, ker so premo sorazmerni z procentralno podražitvijo električne energije. Vsi stroški za nabavo in montažo Mikroprocesorja bodo na tak način pokriti s prihrankom električne energije v manj kot enem letu.

Ker smo zadostili naši rado vednosti, sem se tovarišu Milanu zahvalil za razgovor. Velika stvar je MODELARNI MIKROPROC ESORJ, saj pomaga odpravljati konice — gospodarno razporedi odvzem električne energije iz omrežja in ne nazadnje, pomaga nam varčevati.

Če bi vsi delavci spremljali hiter napredek in razvoj naprav in tehnologije na svojem področju dela, bi se verjetno še kje dalo prihraniti kak dinar z racionalno izkoriščenimi sredstvi dela, prav tako pa tudi z racionalno izkoriščenim delovnim časom.

De—Ka

V najhujših trenutkih ni nihče omahoval

„Ko je bilo treba reševati ranjence, tudi v najbolj kritičnih trenutkih ni nihče omahoval, noben borec, noben starešina. Vsakdo, ki je bil ranjen v tej strašni bitki ali sploh v našem osvobodilnem boju, je vedel, da ga soborci ne bodo zapustili. Zgodilo se je, da sta pri reševanju enega ranjenca izgubila življenje dva, trije borci. Poleg vsega tega so bili borci, ki so častno opravljali veliko nalogo, tudi sami izčrpani od lakote in utrujenosti, mnogi tudi bolni od tifusa. Zato sem poudaril, da je mogoče brez pretiravanja reči, da je to bila najbolj humana bitka v vojaški zgodovini...“

JOSIP BROZ — TITO, iz govora ob 35. obletnici bitke na Neretvi

Prispevajmo vedno tudi kaj pozitivnega!

„Ljudje naj le kritizirajo tisto, kar ni dobro, v svojih organizacijah in zunaj njih, vendar pa morajo prispevati tudi kaj pozitivnega. Pri nas se zelo pogosto dogaja, da kritizirajo tisti, ki ne prevzemajo nikakršne odgovornosti. Naj tisti, ki kritizirajo, povedo, kako bi delali na posameznih mestih, pa bomo potem drugače spremljali njihovo kritiko!“

JOSIP BROZ TITO — v Šabcu 23. oktobra 1969

Milan Jakše ob „aparatih za varčevanje“: „Zares, na vsakem koraku moramo razmišljati o učinkovitem varčevanju!“

Ovoga dana leprša se zastava tvoja,
Velika, snažna i crvena,
Spremna da primi pod okrilje svoje
Sve radnike, ovoga svijeta.

Radničel!
Pruži bratsku ruku
I bratu, preko okeana...
Jer jedinstvena zastava naša leprša.

Umjesto oblaka, danas se ona
U svakoj ulici i bez vjetrova vije,
Ljepota njena, velika je.
Dan rada, slavi se svuda,

Žuljevi isti na rukama našim
K'o i na zastavi, žuto se vide.
Kapljice znoja, k'o suze kaplju
Pišući stihove zastave naše:
„PROLETERI, SVIH ZEMAL-
JA, UJEDINITE SE!“

NATAŠA KRIŽIČ

Gasilska konferenca IGD NOVOTEKS: naš obračun

V nedeljo, 15. marca 1981, je bila letna konferenca gasilskega društva Novoteks. Udeležilo se je 30 članov društva in delegati sosednjih društev ter organizacij. Zopet moramo omeniti staro prakso, da sta se od 15 povabljenih vodilnih udeležila konference le pomočnik glavnega direktorja Slavko Pavlin in vodja Varstvenega oddelka Ivo Ivkovič. Predsednik gasilskega društva Danilo Kovačič je začel konferenco, pozdaril vse navzoče ter opravičil glavnega direktorja, ki se je ni mogel udeležiti zaradi službenega potovanja. Poveljnik Stanko Vaupotič je izčrpno poročal o delu Industrijskega gasilskega društva Novoteks. V uvodu so se gasilci spomnili na tiste težke dneve pred enim letom, ko je naš ljubljeni maršal, oče in voditelj narodov in narodnosti Jugoslavije, bojeval svojo zadnjo bitko v kliničnem centru v Ljubljani. Tovariš Tito je sklenil življenjsko pot 4. maja lanske leto. Z enominutnim molkom smo počastili njegov spomin.

Industrijsko gasilsko društvo Novoteks v Novem mestu vodi 11 članski upravni odbor. Ta je tudi izvršni organ občnega zbora in opravlja med dvema občinama zboroma vse naloge, ki mu jih naloži občni zbor. Upravni odbor se je v minuli mandatni dobi sestel 7-krat. Sejam so prisostvovali tudi varnostna služba, varstvena služba CZ in nadzorni odbor. Na sejah smo razpravljali o delu društva in protipožarni zaščiti v delovni organizaciji. Tajniško poslovanje je bilo vodeno vzorno in ažurno, vsi zapisniki in

dopisi se vodijo v delovniku, ravno tako je bilo v redu blagajniško poslovanje. Gasilski inventar, s katerim upravlja IGD, je last podjetja. V gasilski orodjarni se vodi v inventarni knjigi, v podjetju pa v materialnem knjigovodstvu.

V predilnici v Metliki deluje samostojno IGD, ki ga vodi 7-članski odbor. Operativni člani so zelo aktivni, saj dosegajo lepe uspehe na področju požarne preventive in na gasilskih tekmovanjih.

V viniški konfekciji je ustanovljena gasilska enota, ki deluje v sklopu civilne zaščite.

Razprava o poročilih je bila zelo živahna in samokritična. Slišali smo najbolj pereče probleme o požarni preventivi v naši delovni organizaciji. Navedem naj samo nekaj takih problemov:

- kajenje na nedovoljenih mestih,
- uporaba električnih peči in kuhalnikov,
- malomarno ravnanje z gasilnimi pripomočki, ki so razmeščeni po tovarni,
- namerno kvarjenje gasilskega orodja in opreme.

Lahko bi še našteval primere, ki nas lahko danes ali jutri privedejo do nastanka požara ali kake druge nesreče. Vsak dan smo priča poročilam, kako omenjene pomanjkljivosti povzročajo velike in katastrofalne požare, ki presegajo 10 in več milijardne škode na družberem in zasebnem premoženju. Pri tem pa ne smemo pozabiti na človeške žrtve in ljudi, ki ostanejo čez noč brez zaposlitve.

Pomočnik glavnega direktorja Slavko Pavlin: „Kljub raznim težavam, ki smo jih morali v letu 1980 prebroditi, smo uspešno delovali. To leto je bilo za vse narode in narodnosti Jugoslavije najtežje, ko smo zgubili največjega borca za mir in neodvisnost, maršala Jugoslavije, Josipa Broza Tita!“

Delo industrijskega gasilskega društva je ocenil kot zelo uspešno, saj že sama gasilska preventiva pove, da je v naši tovarni gasilska služba dobro organizirana. Seveda so še pomanjkljivosti in problemi, katerih gasilci sami ne bodo mogli sami rešiti, posebno glede kajenja na nedovoljenih mestih in uporabe kuhalnikov, kar bo treba rešiti v obojestransko zadovoljstvo.

Predsednik IGD Kovačič Danilo je rekel, da čeravno nismo imeli v zadnjih letih nobenega požara, nas to ne sme uspavati. Če ne bomo dosledno sledili zakonu in pravilnikom protipožarne zaščite v delovni organizaciji, nas lahko požar iznenadi nepripravljene. Da bi bili vsi zaposleni čimbolj seznanjeni z nalogami in odgovornostjo za požarne varnosti, je bil v našem glasilu v nadačjevanjih objavljen pravilnik o požarni varnosti, ki so ga samoupravni organi sprejeli leta 1977.

Vodja varstvenega oddelka Ivo Ivkovič se je kritično dotaknil nekaterih problemov, ki so v DO vsakdanji. Dolžnost slehernega člana delovne skupnosti je, da na vsakem koraku opravlja pomanjkljivosti in na njih opozarja odgovorne za požarno preventivo. Pereča

vprašanja požarnega varstva naj bi reševali tudi na ravni kolegija. Poudaril je, da gasilska, varnostna in varstvena služba zelo uspešno sodelujejo, in da so kljub nekaterim težavam uspehi vidni.

Poveljnik Stanko Vaupotič je seznanil navzoče o opremljenosti IGD Novoteks. Opremljenost našega društva je v primerjavi z vrednotenjem instaliranih naprav in strojev dobra. Razne gasilske pripomočke še vedno po potrebi instaliramo in nameščamo po obratih in oddelkih. Vrednost gasilskega inventarja znaša 110 st. milijonov. Nabavo gasilsko-tehnične opreme financira DO oziroma TOZD, 18 st. milijonov pa smo dobili od samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požari Novo mesto.

Sodelovanje s štabom civilne zaščite je zelo dobro in uspešno. CZ ima formirane 4 desetine gasilcev, od tega sta v enotah CZ 2 ženski. Štab je za omenjene desetine nabavil osebno in gasilsko opremo. Gasilske enote se pod strokovnim vodstvom redno urijo.

Na konferenci so na predlog operativnega štaba prejeli priznanje za 10-letno delo v dežurstvu: Ivan Jakše, Stanko Vaupotič, Stane Hudoklin, Anton Pungercar in Anton Kaferle. Za uspešno sodelovanje je prejel priznanje tudi vodja varstvenega oddelka Ivo Ivkovič. Predstavnik gasilske zveze Slovenije je še izročil zlato republiško odlikovanje poveljniku Stanku Vaupotiču za zasluge na področju požarnega varstva.

STANKO V.

Božidar Jakac: MARTINAR (jedkanica, 1946)

Titov lik

On, ki je bil podoben golobu v letu, ki mu enakega ni bilo na svetu, v širnem gnezdu je vse špranje popravil in se pri delu nikdar ni ustavil. On, ki se s svojo vojsko za nas je boril, On, ki se za nas je učil, da je mnogo kruha zaslužil in lačnim ustom ga delil.

Zdaj, ko tega goloba več ni, v naših srcih še vedno živi.

Ne, ne bomo te pozabili! Tvojo željo po miru in svobodi bomo gojili. Ne, ne bo nas sovražnik zbrisal s sveta, dovolj je v naših srcih poguma in poleta. Upri se bomo vsakemu sovragu, ostali zvesti domačemu pragu. Ne, ne bodo nas zlomili, ne, ne bodo nas pogubili!

ŠTEFKA VOVKO

Piše Stane Židanek

MED PROLETARCI

Že dostikrat me je kdo povprašal, zakaj nič ne pišem o delavcih pred drugo svetovno vojno. Nikoli ni bilo pravega časa. Sedaj, ko sem se upokojil, sem se odločil, da napišem svoje spomine. Prvič zato, da ne gredo v pozabo, in drugič v spomin in zahvalo tekstilnemu delavcu in revolucionarju Ivanu Bartolju, s katerim sem odrasčal. Spoznala sva se še predno sva začela drsati šolske klopi v težkih časih po prvi svetovni vojni. No, in če želim pisati o Ivanu, moram poseči nekaj deset let nazaj.

Iz zgodovine vemo, da so bili naši predniki tlačani, hlapci in dekle graščakov in pozneje mestne gospode. Izkoriščanje in tlačansko delo jih je naredilo za puntarje, ki so se upirali takemu življenju. Nič bolje ni bilo med obema vojnama, le da so se gospodarji menjali. V tem času je prišla nekoliko bolj do izraza delavska zavest in upornost izkoriščanih. Vse

to mi roji v glavi danes, ko se želim s tem zapisom oddolžiti svojemu tovarišu in sotrpinu, revolucionarju Ivanu Bartolju. In ko posemem na spominu nazaj, imam pred sabo cel film o svojem in Ivanovem življenju. Nekoč je stala pod Trško goro bogata graščina Bajnof, ki je za delo potrebovala dosti hlapcev in dekel. V tej graščini je našla delo tudi Marija Bartolj, doma iz Gumberka pri Ratežu. Začela se je prva svetovna vojna. Vojne ujetnike je rajnka Avstroogrška izkoristila kot brezplačno delovno silo za težaska opravila. Tako je prišlo nekaj vojnih ujetnikov tudi na Bajnof. Med našimi ljudmi so bili najbolj sprejeti ruski ujetniki. Nič bolje ni bilo med obema vojnama, le da so se gospodarji menjali. V tem času je prišla nekoliko bolj do izraza delavska zavest in upornost izkoriščanih. Vse

ta preimenoval v Maričko in to ime se je je prijelo, da smo jo od takrat tudi mi, domači fantje, preimenovali v Maričko. Ta ujetnik Ignac Obžorni je bil doma s Krma ob Črnem morju. Bil je postaven fant, ki je hrepenel po svojem domačem kraju. Po končani vojni se ni mogel takoj vrniti domov, ker je v Rusiji še vedno trajala revolucija. Vsakodnevno druženje z Maričko ni ostalo nezapaženo. Bila je to prava ljubezna, iz katere se je leta 1920 rodil Ivan Bartolj. Čeprav je Ignac bil že v Rusiji poročen in je tam imel dva sina, za katere pa ni vedel ali sta vojno in revolucijo preživela, je imel namen ostati tu in se poročiti z Maričko. To pa zaradi prevsila ko bodo delo dninara. Zelo zgodaj smo okolišni delavniki pisali, le delo od vida pa šteli, ti pa smo se zgodaj seznanili s tem, ko bomo opraševati. Midva pa smo že v prvih desetih letih rebovali pa sta ni bilo

hlavec. Ignac ni vrnil v Sovjetsko zvezo. Ostal je z Maričko pri nas. Med tem sta postavila skromno hišo v Ločni. Poleg Ivančiča je rodilo še pet otrok in sta nikoli poročila za otroke marsikaterim trjenim zakonem. Z Ivanom je bila enako stara, pa se bližnji sosedje smo si bili prazdrumljiva da sva bila skupaj in pri njih letih so kazali zidove nama starši govorili, da Bajnof in imenovalo (tako se je imenovalo delo dninara). Zelo zgodaj smo okolišni delavniki pisali, le delo od vida pa šteli, ti pa smo se zgodaj seznanili s tem, ko bomo opraševati. Midva pa smo že v prvih desetih letih rebovali pa sta ni bilo

dovolj kruha. Za vse, sva šla za pastirja. Po končani osnovni šoli sva se z Ivanom pogovarjala o tem, da bi se bilo dobro kaj izučiti. Za nas, otroke siromašnih staršev ni bilo druge možnosti, kot da s-izberemo enega izmed težkih poklicev. In tako sva z Ivanom šla s trebuhom za kruhom. Ivan je odšel v Dolenjske Toplice, da bi se izučil pekovske obrti, sam pa sem se šel učiti za zidarja, ker sem to možnost dobil v Novem mestu. V času najine vajeniške dobe sva se videvala le še ob nedeljah. Drug drugemu sva pripovedovala, kako je delo vajenca težko. Jaz sem mu potožil, da moram delati najtežja dala vsak dan od 7. ure zjutraj pa do šestih zvečer, Ivan pa meni, da njemu ni nič lažje, da mora vse noči kruh mesiti – zjutraj, ko gredo drugi počivat, pa mora on s košem nhrbtu na kolo in razvažati kruh po hišah in gostilnah vse do Starih žag in da gre lahko spat šele po kosilu. Ivan je po enem letu dela postajal vse bolj zamišljen; čutil je, da ga mojster izkorišča in ko je primerjal vajence, ki so se učili obrti v Henigmanovi čevljarni, je videl, da je tam vajencem neprimerno boljše in da zaslužijo še kak dinar. Zaso-važil je delo in gospodarja, ki ga je izkoriščal in ker ni imel nikakršne plače, si je tu in tam od prodanega kruha zadržal kak dinar, da je imel v nedeljo za kino. Seveda gospodarju to ni bilo prav in sta se zavoljo tega sprla. Ivan je gospodarju očital, da izkorišča delovno silo in da če bi dobil za svoje mučno delo kakšno denarno nagrado, tako kot vajenci pri Henigmanu, da mu prav gotovo ne bi bilo potrebno ničesar vzeti. Tako se je Ivan že v zgodnji mladosti srečal s številnimi krivicami in postajal je čedalje bolj uporen. (Se nadaljuje)

Ohranjen posnetek vojnih ujetnikov (Rusov in Italijanov) iz prve svetovne vojne, ki so bili kot brezplačna delovna sila dodeljeni vlastelinu Bajnofa. Na posnetku so tudi služkinje s te graščine. Prva z desne je mati Ivana Bartolja, takoj za njo pa Ivanov oče. Spodaj leži Sekač, ki se prav tako kot Ivanov oče, ni vrnil v rodno Rusijo. Naselil se je v Novem mestu in tu poročil. Vse do smrti je delal na občinski upravi v Novem mestu. Starejši Novomeščani se ga prav gotovo še spominjajo.

šel v pokoj, vendar ne miruje. Ljubiteljsko se ukvarja s slikarstvom že dolgih trideset let. Letos, ko praznuje šestdesetletnico, jypriredil pregledno razstavo svoje tridesetletne ustvarjalnosti. Skoraj vse slike, ki jih je Miran razstavjal, so nastale na Dolenjskem. Krajina je njegov glavni motiv, s katerim se ukvarja, čeravno je od časa do časa naslikal tudi kako tihožitje. Našega Mirana poznamo vsi – ni dolgo kar nas je zapustil in

Dušan Povh: MIRAN HOČEVAR (karikatura, 1977)

je. Prav skozi krajinsko slikarstvo se je Miran oblikoval kot slikar, ki je vestno prenašal na platno vse, kar je njegovo oko v naravi zasledilo. Pobudo in navdih je črpal v bližnji in daljnji okolici Novega mesta. Nežna valovita dolenjska pokrajina je našla odmev v slikarskem ustvarjanju Mirana Hočevarja, zato razstavljene slike delujejo mehko, nežno in barvito. Ob Miranovem dvojnem jubileju mu delavci Novoteksa iskreno čestitamo in mu želimo še dosti ustvarjalnega dela!

Prvomajska razmišljanja pred 3. kongresom samoupravljalcev

Letošnji prvi maj ni samo praznik dela, temveč ima za naše delavce še veliko globljih pomenov. Daje mu gnaš socialistični družbeni red: pomen upravljanja po delu. Ta pomen je letos še močnejši zato, ker samoupravljanje vsako leto globlje prodira v vse plasti in vse kotičke naše družbe. Zlasti pa poudarjamo to letos zato, ker bodo prvomajski dnevi izzveneli v duhu priprav na tretji kongres samoupravljalcev, za katerega je dal pobudo tovariš Tito. Ves april se vrstijo tematske konference, nekaterih so razumljivo in jasno razgrnjeni problemi, ki ovirajo uveljavljanje samoupravnih pravic in onemogočajo enakopravne pogoje za delo in odločanje o rezultatih dela v posameznih delovnih organizacijah ali panogi na nekem področju. Ocenjujemo učinkovitost delegatskih sistemov in samoupravno povezovanje in združevanje na osnovi

dohodka. Ugotovitve tematskih razprav ne bodo samo vodilo delegatom na 3. kongresu samoupravljalcev, ampak tudi osnova za reševanje in odpravljanje napak. Hkrati bodo to tudi smernice za nadaljnjo krepitev samoupravljanja. Tradicionalni proletarski praznik je tako letos združil v sebi praznovanje boja za delavsko oblast in prizadevanja za vsebinsko in oblikovno poglobljanje te oblasti in njeno razširitev kot dokončno uveljavitev med vsemi pripadniki naše družbe. Velja naj za vse, ki nekaj ustvarijo in imajo o čem odločati. Vse bolj prihaja namreč v ospredje spoznanje, da je kvaliteta odločanja odvisna predvsem od tega, ali odločamo o rezultatih lastnega dela ali ne. Ko bomo prvega maja zopet razvili rdeče zastave in si pripelili rdeče nageljne, bo naš korak še bolj odločen. To bo korak delavca samoupravljalca, ki se zaveda, da mu ni nič podarjeno,

ki ne mara nič podarjenega in da je vse, kar mu je dano, delo njegovih lasnih rok. Da bo ta samozavest še močnejša, pa bo treba še veliko narediti. Temu so namenjene tudi priprave na tretji kongres samoupravljalcev, ki naj bi v delovnih organizacijah izzvale enotno fronto samoupravnih organov, vodilnih služb, družbenopolitičnih organizacij in delavcev samoupravljalcev. Samo tisti, ki pozna lastne slabosti, je dovolj pripravljen in sposoben svoje napake odpraviti. Zato pri tem ne smemo manjkati samokritičnega in poglobljenega ocenjevanja odno-

sov v posamezni delovni enoti, med posameznimi delovnimi enotami, v delovni organizaciji in izven nje. Oceniti je treba dohodkovne odnose in povezo- vanje in ne nazadnje, nagrajevanje po delu. Rezultati tega ocenjevanja pa naj gredo v javnost, da bodo vsi videli, kje smo bili dobri, kje smo se uštelili in kje nam še ne gre. Le tako se bodo vsi učili iz naših ocen in lahko tudi opazili, kdaj smo slabe strani odpravili in dobre stvari še izboljšali. Zato ne sme biti nobeno samoupravno delo, pa naj razkriva dobre ali slabe strani, zaprto v okviru delovne organizacije same. Pri tem, ko poglabljamo ter širimo samoupravne odnose, smo hkrati vsi učitelji in vsi učenci. Tak pa je tudi duh tretjega kongresa samoupravljalcev. N. S.

Retrospektivna razstava Mirana Hočevarja v Dolenjski galeriji

Našega Mirana poznamo vsi – ni dolgo kar nas je zapustil in

Komu stanovanjsko posojilo v letu 1981?

Letos delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti skupnih služb še ni opravil razpisa za individualno stanovanjsko izgradnjo. Zato smo se odločili, da bomo pospešili celoten postopek kreditiranja z evidentiranjem kandidatov za pridobitev stanovanjskega posojila.

Stanovanjska posojila za individualno stanovanjsko gradnjo se delijo na podlagi samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev, in sicer:

- za novogradnjo,
- za rekonstrukcijo in
- za nakup novih stanovanj ali montažnih hiš.

Pravico do stanovanjskega posojila po tem samoupravnem sporazumu ima vsak delavec, ki je v delovnem razmerju za nedoločen čas in upokojenci temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti, če z lastnimi sredstvi ne morejo rešiti svojega stanovanjskega problema.

Splošni razpisni pogoji za dodelitev stanovanjskih posojil prosilcem so naslednji:

- maksimalni znesek posojila za novogradnjo ali nakup stanovanja znaša 150.000,00 din, za rekonstrukcijo pa praviloma do polovice gornjega zneska;

- odplačilna doba posojil za novogradnjo ali nakup stanovanja znaša maksimalno 20 let, za rekonstrukcijo pa 10 let;

- obrestna mera za vsa posojila je 2 % letno;

- izjava prosilca o povrnitvi celotnega zneska prejetega, a še ne odplačanega posojila, v primeru prenehanja delovnega razmerja v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti Novoteksa;

- pri novogradnjah se upoštevajo prošnje prosilcev, ki imajo gradnjo v III. gradbeni fazi in bi z dodeljenim posojilom dogradili stanovanjsko hišo do take stopnje, da bi bilo v njej možno prebivanje oziroma, da bi z dodeljenim posojilom končali gradnjo. Lahko se upo-

števajo tudi prošnje prosilcev, katerih gradnja je v I. ali II. gradbeni fazi, pa imajo pripravljen ves material za gradnjo do III. gradbene faze;

- upoštevajo se lahko tudi prošnje prosilcev, ki imajo na drug ustrezen način zagotovljena sredstva v enaki vrednosti, da bi z dodeljenim posojilom zgradili hišo do take stopnje, da bi bilo v njej možno prebivanje ali da bi gradnjo lahko končali

- pri rekonstrukcijah se upoštevajo prošnje prosilcev, ki bi z rekonstrukcijo izboljšali stanovanjske razmere z uvedbo ali modernizacijo sanitarne oziroma ogrevalne opreme v stanovanjih ali stanovanjskih hišah;

- pri nakupu montažnih hiš ali stanovanj se upoštevajo prošnje prosilcev, ki z ustreznimi dokazili (finančno konstrukcijo) lahko dokažejo, da bi se ob lastni finančni udeležbi in ob v tekočem letu maksimalno določenem znesku posojila, lahko vselili v montažno hišo ali stanovanje.

Koliko kdo izmed prosilcev,

ki so vložili prošnje za dodelitev stanovanjskega posojila, izpolnjuje splošne razpisne pogoje, ugotavlja pristojna stanovanjska komisija na podlagi oglada gradnje.

Tistim delavcem, ki že eno leto namensko varčujejo pri Ljubljanski banki, pa se omogoči (če to sami želijo), da se jim sredstva, ki jih dodeli stanovanjska komisija, oroči pri banki z 10-mesečno čakalno dobo in z višino posojila 175 %.

Hkrati, ko bo sprejel plan oblikovanja in uporabi sredstev sklada skupne porabe za leto 1981, bo delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti tudi uradno razpisal stanovanjska posojila, oziroma potrtil že objavljenega v glasilu.

Prošnje sprejema referent za družbeni standard v kadrovsko-spolšnem sektorju v roku 15 dni od objave v glasilu.

Tudi obrazec - prošnja za pridobitev stanovanjskega posojila, dobite pri referentu za družbeni standard.

DARJA NOVINEC

Naravne in druge hude nesreče so stare kot svet

mo storiti ob njih. Posledice naravnih nesreč je mogoče v dokajšnji meri omiliti tudi s hitrim in dobro organiziranim reševanjem.

POTRES

Do potresa pride zaradi delovanja notranjih zemeljskih sil, to pa se v obliki potresnih sunkov prenaša po zemeljski skoraji na njeno površino. Vsa površina pa ni enako izpostavljena potresnim sunkom. V Sloveniji poznamo več območij, kjer je povečana možnost večjih rušilnih potresov. Tako imenovana potresna območja v Sloveniji so:

- Ljubljanska kotlina in njena širša okolica,

- ozemlje ob spodnjem toku Savinje in Save, kamor spada Celje, Zidani most, Brežice in Kozjansko,

- Slovenske gorice in okolica do Murske Sobote, Maribora in Dravskega polja

- Tolminsko

- Južni del Bele Krajine

- dolina Temenice med Trebnjem in Mirno pečjo

- ter ozemlje Ilirske Bistrice z okolico

Močni potresi se ponavadi pojavljajo v več zaporednih potresnih sunkih. Premor med sunki je različno dolg. Tudi dolžina sunkov je različna. Potres-

ne sunke ponavadi spremlja močno bobnenje v notranjosti zemlje.

Močan potres poškoduje ali poruši zgradbe, ruševine pa pod seboj zasujejo ljudi, ki so bili v zgradbah. Poškoduje se električna napeljava, peči in dimniki, zato se ob potresu pojavijo tudi požari.

Ob poškodbah vodovodne napeljave in kanalizacije pride do okužbe vode, zaradi nehigi-

jenskih pogojev, ki nastopijo ob potresu pa se pojavijo razne bolezni in epidemije.

V zgradbah so na potres najbolj občutljivi vogalni deli, stopnišča, dvigala, balkoni in stropi v velikih prostorih, zato se je ob potresnih sunkih nevarno zadrževati v takih delih zgradbe.

Če ste ob potresu v zgradbi, se ravnajte po naslednjih navodilih:

brž, ko začutite potresni sunk se umaknite med podboje vrat nosilnih zdiov, v ozke hodnike ali druge manjše prostore. Če pa to ni mogoče se vlezite pod trdnejše kose pohištva ali pa obnje.

Le če ste v pritličju blizu izhodnih vrat, lahko zapustite zgradbo in se umaknete čim dlje od zgradbe, da vas ne poškoduje opeka ali drugi trdi predmeti, ki bodo ob rušenju morda padli s stavbe.

Ko je minil prvi potresni sunk, čimprej in po najkrajši poti zapustite zgradbo. Ne zadržujte se z iskanjem raznih stvari, ampak vzemite s sabo le najnujnejšo obleko in odejo. Pomagajte na prosto tudi otrokom in tistim, ki so pomoči potrebni.

Če je kdo zasut pod ruševinami, mu skušajte s sosedi po-

(Nadaljevanje na 11. str.)

OPOZORILO

Opozarjamo vse zaposlene delavce DO NOVOTEKS, da bo zaključna vaja akcije „NNNP 81“ 16. maja. Vaja se bo pričela z alarmnim znakom sirene. Ponovno se seznanite z zvočnimi alarmnimi znaki in navodili o postopkih, ki smo jih že objavili v našem glasilu, kakor tudi z navodil, ki se nahajajo v stanovanjskih blokih in v drugih javnih zgradbah. To opozorilo objavljamo z namenom, da se bodo vsi zaposleni ravnali po navodilih ter prispevali k uspešnemu zaključku vaje v akciji „NNNP 81“

Poveljniki gasilskih enot si ogledujejo proizvodnjo v NOVOTEKSU, skupna ocena razvrstitve in uporabi gasilskih pripomočkov pa je bila za vse udeležence zelo koristna.

Sodelovanja IGD z Zavodom za požarno varnost in z JLA

Da bi bilo sodelovanje med omenjenimi gasilskimi enotami bolj uspešno, smo na pobudo operativnega štaba IGD Novoteks sklicali vse poveljnike IGD, ZPV in JLA na posvet o požarni preventivi v delovnih organizacijah. Na posvetu so bili sprejeti važni sklepi in predlogi:

— da si poveljujoči kader vseh omenjenih gasilskih enot pod strokovnim vodstvom ogle-

da DO in se seznanijo z vsemi požarnovarnostnimi napravami odvzemališči vode, hidrantnim omrežjem ter glavnimi potmi do vode in objektov;

— da se seznanijo z obrambno-napadalnim načrtom in požarno obremenitvijo v DO;

— da se seznanijo z vso gasilsko tehnično opremo, ki jo ima gasilsko društvo oziroma enota;

— da izdelajo načrt za

zadetih predelih, izklopiti električni tok, da s tem preprečimo nadaljnje poškodbe in nesreče;

— hitro poskrbeti za reševanje zasutih ljudi in tistih v višjih nadstropjih poškodovanih stavb;

— omejiti in pogasiti morebitne požare;

— odstraniti ljudi iz poškodovanih zgradb in jim preprečiti vstop vanje;

— poskrbeti za red in varnost na prizadetem območju, zlasti zavarovati trgovine, skladišča in zgradbe, v katerih so denarni in podobni zavodi.

To so le na kratko opisane značilnosti potresa in postopek ob njem.

Ostale naravne nesreče pa ne bi opisoval, saj ne pridejo tako iznenada kot potres in se nanje lahko pripravimo in tudi primerno ukrepamo.

DARKO KASTELIC

skupno taktično gasilsko vajo v določeni DO;

— da organizirajo gasilsko tekmovanje industrijskih enot.

Na podlagi teh sklepov smo naredili plan ogledov in določili datume za posamezne delovne organizacije. Prvi ogled požarnovarnostnih naprav je bil v našem podjetju v torek, 17. 3. 1981. Udeležba je bila polnoštevna z velikim zanimanjem so prisotni sledili proizvodnemu procesu, posebno pa so posvetili veliko pozornost požarnim napravam, instalacijam in vodnim razmeram. Nekaj koristnih pripomb so poveljniki dali o razmestitvi in dodatni namestitvi gasilnih pripomočkov. Po končanem ogledu smo se zbrali v gasilski pisarni, kjer so poveljniki razpravljali o požarni preventivi v naši DO.

Strokovni ogledi gasilskih razmer v posameznih delovnih organizacijah naj bi pomagali strokovnjakom, da bodo spoznali vse razpoložljive gasilske naprave in položaje v podjetjih. Le tako bodo lahko priskočili na pomoč, če bi prišlo do požara ali druge nesreče.

S. V.

**DOPISUJTE
V GLASILU
NOVOTEKS**

Prišel je čas, ko mora človek reči „Srečno!“

Tovarišice in tovariši! Ni lahko priti do spoznanja, tudi sam ne morem verjeti, da je to res. Ampak, kaj hočemo, tako je pač življenje. Vsak izbere: ali gre pod rušo, ali gre v pokoj. No, jaz sem si izbral slabšo varianto, tako, da če mi bo zdravje dopuščalo, se bom moral še malo potruditi in nagajati ženki in drugim.

Ko se spomnim na leta, ki sem jih preživel z vami, dragi moji sodelavci, se spomnim, da smo imeli zelo uspešne rezultate pri delu, pa tudi v medsebojnih pogovorih. Vem pa tudi, da vse ni bilo prav. Tako je pač. Eden ali drugi noče razumeti težav svojega tovariša. Tako je, vsak ima najraje sebe, potem šele ostale. Nevoščljivosti

nikjer ne manjka. Ne bom opisoval na dolgo in široko, omeniti pa moram, da smo se kar dobro razumeli, da smo dobro sodelovali pri delu in pri vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnih redih. Zato se zahvaljujem vsem, ki so me z razumevanjem prenašali v predilnici in vsem ostalim v delovni organizaciji.

Hvala vam za lepo darilo. Spominjalo me bo na prijatelje iz enote predilnica, na dobre sodelavce, s katerimi smo tukaj delali vrsto let.

Vsem skupaj v predilnici in v delovni organizaciji želim še veliko delovnih uspehov!

SREČNO!
ALOJZ BLAŽIČ

(Nadaljevanje z 10. str.)

magati. Če vaša pomoč ne zadostuje, obvestite najbližji štab ali enoto CZ.

Če se pri rušenju znajdete v oblaku prahu, si čez nos in usta zavežite robec ali kakšen drug kos blaga, da ne boste vdihovali preveč prahu.

Če ste zasuti, se skušajte rešiti sami, pri tem pa bodite previdni, da ne sprožite ruševin, ker vas lahko še bolj zasujejo ali pa poškodujejo.

Če se sami ne morete rešiti, varčujte z močmi in v primernih presledkih udarjate ob črvtve dele ruševin, da s tem opozorite reševalce, ki vas bodo tako lažje rešili.

Neposredno po potresu je nujno potrebno storiti naslednje:

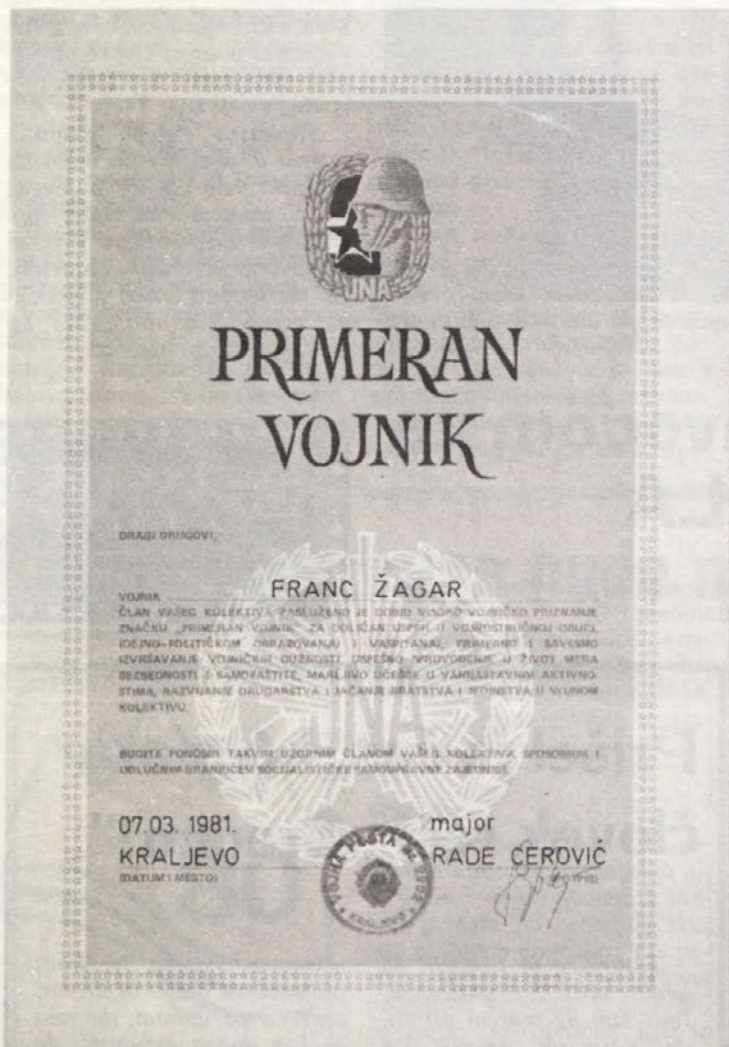
— zapreti centralne, vodovode in plinske napeljave na pri-

Samo enotni lahko ubranimo vse naše pridobitve

„Samo taka Jugoslavija, kakršna je – enotna, z enakopravnostjo vseh narodnosti, je sposobna braniti svojo zemljo, ta svoj teritorij, na katerem živijo naši narodi. Samo enotna Jugoslavija je sposobna obvarovati vse tisto, kar smo pridobili doslej...“

JOSIP BROZ TITO – v Zenici, 5. aprila 1971

Francu Žagarju tudi naše iskrene čestitke s pozdravi!

Od Vojne pošte 2202 – Kraljevo smo prejeli priporočeno pismo, s katerim nas obveščajo, da je naš sodelavec Franc Žagar (TOZD Tkanina), ki je na odsluženju vojaškega roka v Kraljevu, prejel visoko vojaško priznanje – ZNAK VZORNEGA VOJAKA.

To je prvo takšno obvestilo, ki smo ga prejeli v delovni organizaciji, zato smo ga bili tem bolj veseli. Ponosni smo na našega sodelavca, ki je z odličnim uspehom opravil vse naloge s področja vojaških, strokovnih

in idejnopolitičnih znanj.

Takoj po prejemu pisma smo mu čestitali in ga zaprosili, da napiše nekaj o sebi ali o življenju pri vojakih. Prepričani smo, da nam bo napisal nekaj vrstic, katere bomo z veseljem objavili v našem glasilu.

Še enkrat Francu naše iskrene čestitke! Prepričani smo, da bo tudi v naprej na vseh področjih dela in življenja aktiven in vzor vsem ostalim.

Delovna organizacija Novoteks

Ostajaš sam

Ostajaš sam, ko veter neusmiljeno šumlja in dež kaplja.
Ostajaš sam, ko gledaš skozi okno in premišluješ.
Ostajaš sam, ko kaplje s cvetja rdečega polzijo.
Ostajaš sam, ko žalostno in bolno srce venomer utripa.
Ostajaš sam, nedolžen in zamišljen, ko solze ti privro iz oči.

Ko te nedolžno pogledajo in jokajo s teboj. Ne vem, kaj naj bi to bilo. Je to verz ali mogoče stih ali kaj? Vem le to, da je namenjeno otrokom sveta. Da! Otrokom sveta, ko dež kaplja iz oblakov. Gledaš v nje in oni ti razodenejo skrivnost.

Oh, le kaj bi to bilo? Ne vem. Mogoče bi le lahko prebrali misli. Čigave? Zopet vprašanje. Mogoče moje misli? Le kaj si lahko mislim ob tem, ko vem, da jim vse to ne bo

prav nič pomagalo. Komu? Ja, njim vendar, otrokom, ki čakajo boljših dni, ko bo dosti kruha za vse, ko ne bodo več lačni.

Oh, kruh. Mi ga imamo dovolj in ne vemo, kaj pomeni lakota.

Mogoče bo tudi njim posijalo sonce. Sonce sreče in svobode in kruha bo takrat dovolj za vse otroke sveta.

IVANKA IVKOVIĆ
učenka 7. razreda
osnovne šole Bršljin

Miran Hočevar: Smreke ob Krki (olje na platnu, 1980)

Vratarji, dežurni gasilci in deseterji ob koncu zanimivega posveto vanja.

Vratarji so se seznanili s požarnovarnostnimi napravami

V marcu je bil organiziran strokovni ogled za vratarsko in

Spomin na Tita

Kot črna megla je na naša srca legla vest – da te ni med nami več – dragi Tito.

Ti, ki si bil domovini vedno zvest, nikoli je nisi izdal, za njeno blaginjo si se bojeval.

Z vsako borbo utrjeval njen obstoj, vedno pripravljen na ponovni boj.

Bil si tovariš, bojevnik, vodnik, bil si nam prijatelj in vzornik.

Tvoje delo smo vedno cenili, tvojih uspehov se skupaj s teboj veselili.

Kmalu bo leto kar tebe več ni, vendar tvoj lik med nami živi!
ŠTEFKA VOVKO

gasilsko službo v našem podjetju. Namen tega ogleda je bil, da se vsi vratarji „VARNOSTI“, ki opravljajo službo v Novoteksu, seznanijo z vsemi požarnovarnostnimi napravami, glavnimi električnimi, plinskimi in vodovodnimi instalacijami ter hidrantnim omrežjem. Ob tem ogledu so sodelovali tudi dežurni gasilci in deseterji našega gasilskega društva. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so prav vratarji dali pobudo za ta strokovni ogled in so zelo zainteresirani za požarno varnost v DO Novoteks.

Zgodi se tudi, da ni nobenega gasilca niti dežurnega gasilca v podjetju. Tokrat so vratarji tisti, ki opazijo začetni požar, poplavo ali drugo nesrečo in lahko prvi priskočijo k reševanju oziroma gašenju. Pogoj za uspešno intervencijo in nastop pa je, da so seznanjeni z vsemi požarnovarnostnimi napravami in s situacijo v podjetju.

Navzoči so bili tudi predsednik IGD Danilo Kovačič, direktor VARNOSTI Tone Bartelj in nadzornik Ivan Juršič.

Tovariš predsednik je lepo opisal koristnost takšnih in podobnih ogledov in sodelovanje med varnostno in gasilsko službo. Tov. Bartelj je bil zadovoljen, da smo organizirali ogled DO in predlaga, da bi tudi v bodoče organizirali podobne posvete in ogleda, saj le s takšnim sodelovanjem lahko pričakujemo

Kako je trenutno v občinski kegljaški ligi?

Začela se je občinska kegljaška liga. Do sedaj so odigrali že pet tekem tudi kegljači Novoteksa. Trikrat so zmagali, enkrat igrali neodločeno in doživeli en nepotreben poraz.

Rezultati posameznih tekem: Novoteks : Luknja 398 : 388.

Z zelo dobro ekipo Luknje je bila zmaga priborjena šele v zaključku tekme. Najboljši posamezniki so bili: Zupančič 53 podrtih kegljev, Kostrevec 46, Prodanič in Radovanič 43.

Ženska selekcija: N. mesto: Novoteks 409 : 422.

Ze sam rezultat pove, kako je bilo težko premagati žensko selekcijo N. mesta, ki je po treh setih

uspešno intervencijo, če bi bilo potrebno.

Za konec smo imeli še razgovor o požarni problematiki in pripravili za vse prisotne testne pole, na katere so pismeno odgovorili. Vratarji so na vprašanja o zvočnih alarmnih znakih in o obeležbi kontrolnih ur po podjetju vsi odgovorili v zelo kratkem času in brez napak. Dežurni gasilci in deseterji so reševali vprašanja taktične vaje v skladišču preje.

STANKO V.

celo vodila za 46 kegljev. Najboljši posamezniki: Bojanc 54, Geršič 49 in Pirc 49.

Novoteks : Dama 343 : 344
Popolnoma nepotreben poraz je rezultat podcenjevanja nasprotnika, ki je najslabši v ligi.

Iskra : Novoteks 405 : 405
Kljub vodstvu v celi tekmi je ekipa v zadnjih lučajih izgubila točko in sicer z zelo solidno ekipo Iskre.

Novoteks : Gozdar 365 : 0
Ekipa Gozdarja se zaradi terenškega dela neredno zbere. Tako je tudi ekipa Novoteksa morala sama odigrati tekmo in je brez boja osvojila dve točki.

SLAVKO DRAVINEC

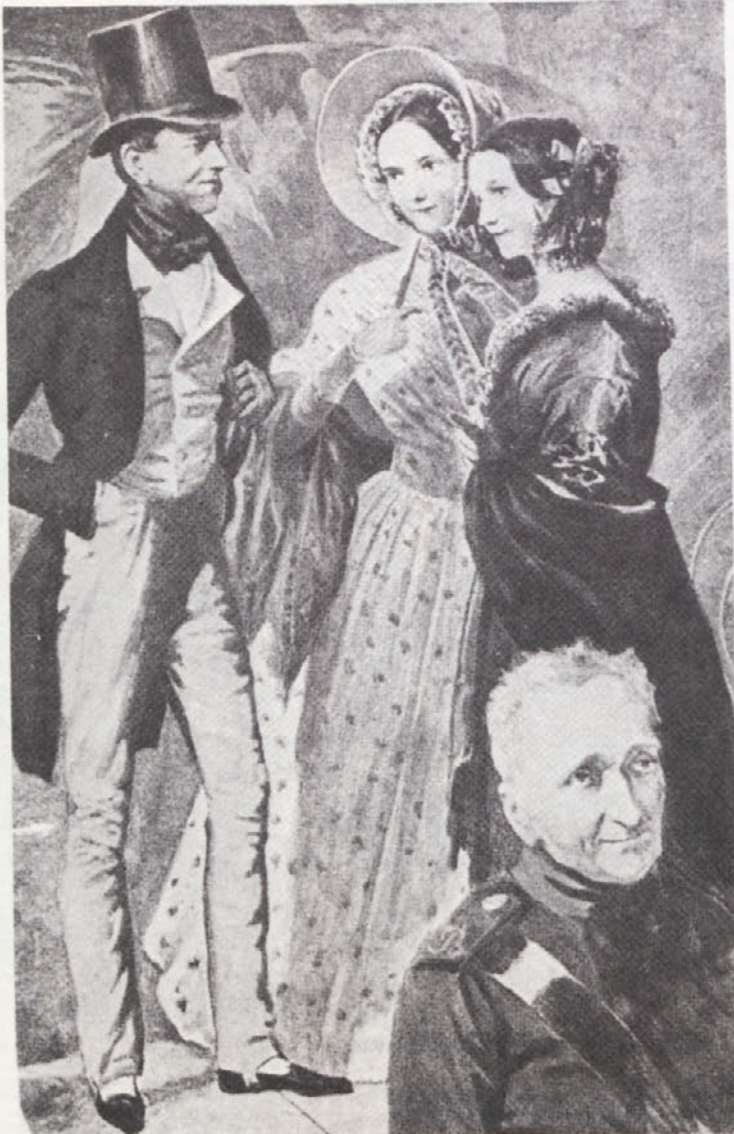

Doba meščanskega vzpona: BIDERMAJER (1820 - 1850)

Kljub zatiranju nacionalnih gibanj s strani fevdalcev, se je meščanski družbeni red krepil in z njim tudi razvoj kapitalizma. Z razvojem industrije je nastal nov razred – proletariat. To je bil čas, ko se je delovni čas v Angliji zmanjšal na 10 ur; čas, ko so se angleški zdravniki bojevali za zaščito otrok, ki so delali v tovarni. Večina teh otrok ni nikdar videla šole in je umirala v mladih letih. Ker so bila delavska združenja še prešlaba, da bi se sama postavljala po robu, so se v boju proti fevdalcem povezala z meščanstvom (revolucija – 1848).

MOŠKA MODA

Meščanska moda se je močno razlikovala od delavske. Odlikovala se je po natančnem kroju, visoki kvaliteti blaga in po uvedbi razkošnega perila. V tem času so že izdelovali kroje na matematični osnovi. Prišel je v rabo centimeter, leta 1846 pa je Anglež Klemm izdal prvo knjigo za krojenje. Snežno belo perilo je bilo takrat „kult“, a imeli so ga lahko le tisti, ki niso

fizično delali. Kravate, vezane na poseben umetniški način, so tudi poudarjale razliko med bogatimi in revnimi. Kdor se je prišteval k visoki družbi, je moral vsake tri tedne obnoviti frak, mesečno klobuk in tedensko čevlje. Moško oblačilo je bilo sestavljeno iz fraka, žaketa, suknjiča za sprehod, telovnika in hlače. Hlače so imele ob spodnjem robu prišit ozek trak, ki je tekkel pod stopalom in dajal hlačam lepo napeto obliko. Čez umetniško zavezano kravato sta štrlela konca visokega srajčnega ovratnika. Plašč je bil daljši od suknjiča. Lasje so bili nakodrani. V modi so bili zalizki, ki so se širili proti bradi. Cilinder so nosili vsi sloji. Nosili so polškornje ali čevlje z močno konico. K tej garderobi je obvezno pripadala palica z okrasnim držajem ali dežnik.

ŽENSKA MODA

Za žensko iz visoke družbe je bilo vsako delo in zaslužek poniževalno. Ženska moda se je kmalu povrnila k oblikam dvorske mode preteklega stoletja. Steznik je bil spet v rabi, život je bil zopet na svojem mestu. Na velik ovratni izrez je bil nameščen bogat čipkast ovrat-

nik. „Stisnjen život“, preščipnjen kot osa, so poudarjali močno nabrani rokavi na ramenu, v zapetju pa so bili stisnjeni. Obleke in krila so krasili naborki. Da bi poudarjale širino, so oblekle še več spodnjih kril. V modi se je uveljavljal šal, ki je pokrival gola ramena.

V tem času začenjajo nositi dame avbice, zna ulico pa klobuke z mnogimi peresi. Klobuki so kmalu postali tako veliki, da dame niso videle ne na desno, ne na levo. V modi so bili čevlji brez pet, okrašeni s pentljami. Nogavice so bile bele ali v barvi kože.

Važno vlogo so imeli modni dodatki. Okrasni robček, pahljača ali šopek rož, so redko kdaj manjkali v rokah dame. Robčki se niso nosili v torbica, temveč v roki. Karakter ženske se je spoznaval po tem, kako je znala v družbi vrteti svoj robček. Barva sončnikov je bila prilagojena barvi obleke.

TKANINA

Moška obleka je bila iz volnenega blaga. Najraje so nosili bele hlače k tobačno rjavem, vijoličasto modrem ter mišje sivim suknjam. Telovnik

je bil iz zameta in svilenega blaga v vseh barvah in vzorcih, za okras je imel dragocene gumbe. Nekaj časa o nosili samo belo kravato, kasneje tudi vzorčaste.

Ženske obleke so bile predvsem iz potiskanega muslina. Vzorci so bili rožasti, črtasti in karirasti. Čipke, pentlje, cvetlice in trakovi so spadali k vsakemu oblačilu.

Zelo priljubljene so bile tkanine iz čiste svile. Dame so nosile veliko okrasja – verižice, obeske, sponke, uhane, v lase so si vtikale dragocene glavnike.

OBLAČILA NIŽJIH SLOJEV

Vsak preprost moški je lahko nosil, kar je hotel. Vendar mu socialni položaj ni dovoljeval dragih krojačev in še dražjih materialov. Ohlapne in kratke suknjiče ter hlače so žene same šivale. Nosile so barvaste srajce, ovratniki so bili nižji, okoli vratu so nosili v vozel zavezano ruto.

Delovne žene so imele ohlapnejše steznike, nosile so ožja in krajša krila. Pri delu so si krila povezovala. Blago je bilo bombažno, ki naj bi nadomeščalo svilo in zamet. Za domače oblačilo so uporabljale modro tiskanino.

OPOZICIJA PROTI MODI

Tudi v tej dobi je kazala opozicija proti vladajočemu režimu svojo pripadnost v oblačilih. Črna kot noč ali „črna kot večno prokletstvo“ je bila kravata svobodomiselnikov. Borci iz leta 1848 so nosili črnordeče

kravate. Revolucionarji so nosili mehak klobuk iz polsti, imenovan „garibaldi“.

Zanimivo vlogo so imeli nekateri modri časopisi tedanje dobe. Objavljali so izvlečke iz Engelsove knjige „Položaj delovnih ljudi v Angliji“, kjer so opisani nedostojni delovni pogoji v industriji čipk.

JANA JOVIČ

K R I - zdravilo za življenje

V času od 1. januarja do 31. marca 1981 je darovalo kri:

98 krvodajalcev iz TOZD Tkanine,

17 krvodajalcev iz TOZD Konfekcija I.,

7 krvodajalcev iz DSSS.

Alojz (26), Pavlič Marija (14), Ilijaž Franc (28), Florjančič Bojan (36), Resnik Marija (9), Zoran Alojz (20), Barbič Karel (24), Bogolin Slavko (30), Purer Bojan (20), Šmalc Ivanka (18), Bratkovič Anica (1), Merdanović Mirsad (15), Nadu Franc (21), Kuzmijan Silva (9), Poglajen Avgust (13), Staniša Jože (10), Grum Marija (10), Mlakar Jožica (13), Florjančič Jožica (19), Rifelj Ivan (5), Jerič Ivanka (19), Skorupan Slobodan (13), Cimermančič Jože (13), Medle Marjeta (21), Stipič Avguština (23), Pangr Franc (11), Hočevnar Stane (25), Gorenc Fani (7), Dulc Alenka (6), Mitag Brane (25), Kocjan Anica (16), Turk Mihaela (10), Hafner Anica (2), Krakar Franc (21), Škedelj Marija (14), Irt Miha (11), Kajtazović Draga (41), Osolnik Ana (11).

TOZD KONFEKCIJA I.

Radež Beti (20), Gazvoda Rudi (8), Hafner Anica (2), Smrekar Jože (36), Mišmaš Jože (33), Mitag Jože (16), Vrščaj Jože (35), Grabljevič

Boža (5), Rapuš Dragica (3), Drenik Pavla (13), Levstik Valentin (20), Klemenčič Anton (11), Strajnar Silva (4), Miklič Marija (4), Udovč Darinka (3), Šircelj Milka (3), Fink Danica (11).

DSSS

Jerič Miha (4), Turk Janez (14), Hrovat Stane (1), Kolenc

Občni zbor kegljačev

Ob udeležbi 28 članov in članic je bil redni občni zbor kegljačev. Iz povzetka diskutantov je razvidno, da je bilo preteklo leto uspešno, predvsem pri obnovi ekipe. Precej kegljačev gre namreč vsako leto iz podjetja. Tudi tekmovalno je imela ekipa precej uspehov, predvsem na tekstiliadah – Dolenjska 1. mesto in republiška 3. mesto, na DSI občine Novo mesto 3. mesto člani in 4. mesto članice, na občinskem prvenstvu v borbenih igrah pa 7. mesto. Skupno s komisijo za rekreacijo in šport v DO smo organizirali trim tekmovalje, katerega se je udeležilo preko 70 kegljačev. Tekmovali so posamezno v parih in trojicah ter dvakrat v medobratnem tekmo-

Tatjana (1), Miklič Anton (4), Srebrnjak Andreja (1) in Kastelic Stane (20).

Vsem sodelavkam in sodelavcem, darovalcem krvi, se za človekoljubno dajanje iskreno zahvaljujemo, posebno še tistim, ki so kri darovali prvič v življenju! Prepričani smo, da boste tudi vi postali aktivisti široke dejavnosti Rdečega križa.

Hvala vam!

AKTIV RK NOVOTEKS

vanju. Izmed aktivnosti v letu 1981 omenimo samo nekaj najpomembnejših akcij:

– še naprej organizirati masovna klubska tekmovalja,

– omogočiti izobraževanje kadrov, predvsem za inštruktorje in sodnike,

– opraviti priprave za proslavitev 10. obletnice ponovne ustanovitve KK.

Ob koncu pa še novi odbor, ki nas bo vodil v sledečem letu:

predsednik: Murgelj Ivan, teh. vodja: Bojanc Anton, blagajničarka: Kastelic Jelka, gospodar: Kostrevc Anton, vodja ženske ekipe: Makše Martina,

Nadzorni odbor: predsednik: Pirc Marjan, član: Radovanovič Milan, članica: Konda Marija.

SLAVKO DRAVINEC

HVALA ZA ŽIVLJENJE
TEBI, KI SI DAL
KRI IZ ŽIL
DEL SEBE SAMEGA.

Poimenski seznam darovalcev krvi:

TOZD Tkanina:

Bele Ivanka (5-krat), Fideršek Majda (11), Senica Vida (23), Bubalo Dušanka (6), Zadkovič Milivoj (20), Stanič Stan-ko (13), Drkusič Ljubica (3), Tomšič Cvetka (16), Kocjančič Ivan (32), Murgelj Ana (6), Čeh Bojan (41), Sadiković Asim (2), Kebelj Rozalija (5), Avsec Viktor (30), Župevec Anica (41), Rukše Antonija (29), Zupan Zorka (5), Hrovat Slavica (19), Klemenčič Marjeta (10), Kozjan Martin (31), Sitar Vesna (10), Dobovičnik Marija (7), Božič Karolina (1), Mrugelj Nevenka (1), Božič Milka (22), Božič Jože (6), Prešeren Marija (10), Hostar Jože (20), Dragan Ivan (8), Udovč Marija (13), Verček Marija (26), Vaupotič Drago (13), Terlep Brane (5), Kolenc Jožefa (24), Franko Franc (23), Cesar Anica (23), Može Martin (23), Kapš Marta (6), Pezelj Fanika (11), Klemenčič Marija (16), Gerzetič Milan (19), Resnik Rihard (20), Kralj Ana (22), Zupan Rudi (38), Pintar Franc (25), Klanščak Ljubo (5), Koračin Martina (17), Vasič Dušan (25), Mesojedec Cvetka (10), Petan Rajko (22), Pavlin Marija (9), Sekula Martin (16), Rajar Majda (2), Banič Jožefa (1), Kaferle Anton (15), Kotnik Zdenka (14), Žibert Franc (1), Šenk Miro (1), Primc Pavlina (1), Jerič Fani (7), Kavšček

Previjanje na AUTOCONER previjalnem stroju

„Tito se je znal prilagoditi ritmu revolucije. Vedno je znal biti na pravem kraju in se na pravi način ravnati v zgodovini. V svojem življenju se ni nikoli umaknil. Tito ni bil žrtev zgodovine, marveč je zgodovino živel.“

ALBERTO MORAVIA,
italijanski pisatelj, 1980

Ali želite tekmovali?

Komisija za rekreacijo in šport pri OO ZS DO Novoteks obvešča vse, ki bi želeli tekmovali v plavanju, da se lahko prijavite Mihju Leganu v splošni sektor, soba št. 78, telefon 240.

Tekmovalje v plavanju bo septembra.

Prav tako se lahko prijavite za tekmovalje v atletiki in mnogoboju – moški in ženske. Atletika zajema tek na 100 in 1000 m, skok v daljino z mesta in štafeto 4 x 100 m za moške, tek na 60 m in 400 m, skok v daljino z mesta in štafeto 4 x 60 m za ženske.

Mnogoboju zajema, za moške in ženske, skok v daljino z mesta, met bombe in kros. Tekmovalje v atletiki in mnogoboju bo tudi septembra.

Tekmovalje v plavanju in atletiki je v programu DSI občine Novo mesto.

Komisija za rekreacijo in šport

Rezultati tekmovanja v namiznem tenisu

V sredo, 25. 3. 1981, je bilo tekmovanje v namiznem tenisu med TOZD. Od 5 moških in 3 ženskih prijavljenih ekip so se tekmovanja udeležile samo štiri moške ekipe, medtem ko ženskih ekip ni bilo.

Za vstop v finalni del tekmovanja so se pomerile naslednje ekipe:

TOZD TKANINA : DSSS 3:0

Skorupan Slobodan : Ilovar Boris 2:0

Ban Zdenko : Aš Martin 2:0

Ban-Skorupan : Aš-Ilovar 2:0
TOZD Predilnica Metlika : TOZD Trgovin 3:0

Govednik Boris : Bec Branko 2:0

Vlašič Rudi : Pirc Marjan 2:0

Vlašič-Govednik : Pirc-Bec 2:0

Za 3. do 4. mesto

DSSS : TOZD Trgovin 3:0

Ilovar Boris : Bec Branko 2:1

Aš Martin : Pirc Ciril 2:0

Aš-Ilovar : Pirc-Bec 2:0

Za 1. do 2. mesto

TOZD Tkanina : TOZD Predilnica Metlika 2:1

Skorupan Slobodan : Vlašič Rudi 0:2

Ban Zdenko : Govednik Boris 2:1

Skorupan-Ban : Govednik-Vlašič 2:0

Prvo mesto je zasedla ekipa TOZD Tkanina, za katerega je prejela pokal, drugo mesto je zasedla ekipa TOZD Pre. Metlika, tretje mesto DSSS in četrto mesto TOZD Trgovin.

Po dveh disciplinah v športnem dnevu Novoteksa v kegljanju in namiznem tenisu, vodi pri moških TOZD Tkanina (18 točk), drugo mesto TOZD Trgovin (13 točk), tretje mesto TOZD Predilnica Metlika (10 točk), četrto mesto DSSS (5 točk), peto mesto TOZD Konf. N. mesto (1 točka), šesto mesto TOZD Konf. Vinica (0 točk).

MIHA LEGAN

Od lažjega k težjemu, od manj zahtevnega do zahtevnega opravi-la ...

Rezultati tekmovanja v kegljanju

V ponedeljek, 23. 3. 1981, ob 15.00 uri, je bilo tekmovanje med TOZD v kegljanju. Tekmovanja se je udeležilo šest moških ekip in dve ženski ekipi.

Pri moških je prvo mesto zasedla ekipa TOZD Trgovin z 291 podrtimi keglji (Kastelic 51, Bec 60, Pirc 76, Pečnik 26, Nastav 39, Murgelj 39), drugo mesto je zasedla ekipa TOZD Tkanina 283 kegljev (Kacin 36, Radovanovič 41, Zupančič 48, Prodanič 62, Cukut 37, Kostrevc 59), tretje mesto je zasedla ekipa TOZD Predilnica Metlika 261 kegljev (Radoš 27, Slanec 38, Jakovčič

45, Govednik 56, Modrinjak 48, Kerč 47), četrto mesto DSSS 259 kegljev (Švent 38, Geršič 54, Bojanec 34, Kastelic 48, Belavič 39, Filip 46), peto mesto je zasedla ekipa TOZD Konf. Novo mesto 184 kegljev (Grivec 25, Blagojevič 32, Mišmaš 31, Mazovec 30, Škedelj 29, Drenik 38). Izven konkurence je igrala ekipa DSSS II in podrla 247 kegljev (Kalin 28, Lamut 49, Kocjančič 41, Erpe 46, Ivančič 60, Aš 23).

Pri ženskah je zmagala ekipa DSSS z 159 podrtimi keglji (Kajs

35, Hrvatina 37, Konda 57, Markovič 30) drugo mesto je zasedla ekipa TOZD Konf. N. mesto 108 kegljev (Židanik 9, Drenik 40, Zupančič 32, Udovc 27). Pri moških je najboljši rezultat dosegel Pirc Marjan TOZD Trgovin 76 podrtih kegljev, sledijo Prodanič Đorđe 62 kegljev in Ivančič Peter DSSS ter Bec Brane TOZD Trgovin 60 podrtih kegljev.

Pri ženskah je bila najboljša Konda Marija DSSS, 57 podrtih kegljev, sledijo Drenik Pavla, TOZD Konf. N. mesto in Hrvatina Majda DSSS 37 podrtih kegljev itd. Tekmovanje je bilo zaključeno ob 19.00 uri.

MIHA LEGAN

Kako smo se odrezali v veleslalomu 14. marca na Gorjancih

V soboto, 14. marca 1981, je bilo tekmovanje v veleslalomu za člane DO Novoteksa. V lepem sončnem vremenu se je od 65 prijavljenih tekmovanih udeležilo le 18 tekmovalcev in tekmovalcev.

Tekmovalke in tekmovalci so se pomerili na 150 metrov dolgi progi in sicer v dveh tehik.

V kategoriji ženske nad 30 let je zmagala Poldka Tomazin pred Metko Seliškar, v kategoriji do 30 let je zmagala Vanja Legan, drugo

mesto je zasedla Majda Vesel in tretje mesto Marjeta Vesel.

Od 22 prijavljenih se je tekmovanja udeležilo samo pet tekmovalk.

V starostni kategoriji moški nad 35 let je zmagal Bruno Koprivnik, drugo mesto pa je zasedel Riko Resnik. Med člani do 35 let se je najboljše odrezal Jože Mikec, drugi je bil Boris Govednik, tretji Bojan Florjančič, četrto mesto je zasedel Boris Ilovar, peto Janez Jerman in šesto mesto Jože Kinčič.

Pri mlajših članih do 25 let je zmagal Zdenko Ban.

Tekmovali so tudi otroci zaposlenih članov v DO. Zmagal je Gregor Koprivnik, drugi je bil Marko Zupančič ml., tretje mesto je zasedel Gregor Seliškar in četrto mesto Andrej Florjančič.

Na koncu so bila podeljena priznanja vsem sodelujočim.

MIHA LEGAN

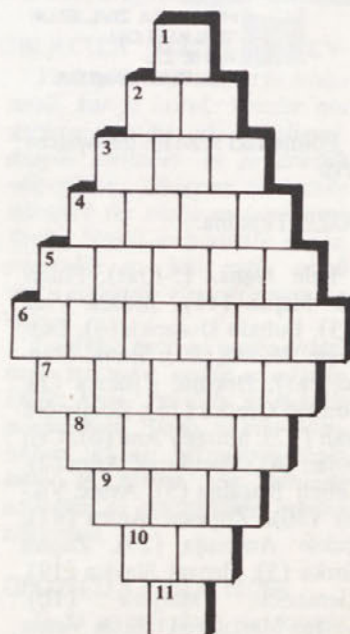
Turnir ob 30. letnici obstoja nogometnega kluba ELAN iz Novega mesta

Turnirja v malem nogometu se je udeležila tudi ekipa DO Novoteksa. Na turnirju je nastopilo 32 ekip iz občine Novo mesto, kar dokazuje, da je nogomet še vedno popularen v naši občini. Ekipa DO Novoteksa je na turnirju uspešno začela z zmago nad ekipo Bevanđa z rezultatom 5:4. V nadaljevanju je naša ekipa dobila nasprotnika ekipo Rekreatorski, ki je v nadaljevanju prvenstva zasedel tretje mesto. Naši fantje so izgubili z rezultatom 3:2, kljub temu, da so skoraj ves čas tekme vodili z rezultatom 2:1.

MIHA LEGAN

DOPIŠUJTE
V GLASILU
NOVOTEKS

Vreteno

- 1 – mera za tekočino
- 2 – avtomobilska označba mesta v BiH (potres)
- 3 – ni črn
- 4 – Kajnov brat
- 5 – telefonska ali električna žica
- 6 – moško ali žensko oblačilo
- 7 – ženska (barva kože)
- 8 – zvitki metražnega blaga
- 9 – tuje žensko ime
- 10 – samo
- 11 – samoglasnik

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2500 izvodov. Glasilo ureja izdajateljki svet v sestavi: Hinko Šintler (predsednik), Danilo Kovačič, Bojan Pureber, Martin Radež, Jana Jovič, Mojca Peroci, Mladen Radojčič, Rudolf Vlašič in Mirko Albijanič. Glavni in odgovorni urednik: Danilo Kovačič. – Uredništvo: NOVOTEKS, Novo mesto, Foeresterjeva 10. – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.

Dopisujte v naše skupno glasilo – to je boljše od jeze, češ da o vaši TOZD nič ne berete!